Sátoralja-Ujhely, 1894. szeptember 30. 39. sz. Huszonötödik évfolyam.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr
Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyilttérben minden garmond sor dija 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJA
hivatalos hirdetéseknél;
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.
Petitnél nagyobb, avagy diszbetükkel vagy körzettel ellátott hirdetményekért térmérték szerint minden négyszög centim. után 3 kr. számittatik.
Állandó hirdetéseknél kedvezmény nyujtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendök.

Tanulmányut Tarczalra.

— Saját kiküldött tudósitónktól —

A csapás, mely *Tokaj-Hegyaljá*-t a filloxera fellépésével és rohamos terjedésével érte, oly hirtelen és váratlanul jött, hogy időt sem engedett arra, hogy a védekezésre kellőképen, vagy csak úgy ahogy is, elkészülhettünk volna. Csak amikoron a csapás már tetőfokán állott nyomasztó sulyával: lassan-lassan ocsúdni kezdtenek az emberek s kapkodtak ide, kapkodtak oda, hogy *haladásukban* meggátolják a szörnyü kicsiny és mégis szörnyü nagy veszedelemmel járó bogárkákat. És amikor ez nem sikerült — mert az egész Hegyalja elpusztult — a rom helyén akartak egy ujat fölépiteni. Meg akarták kezdeni a *Tokaj-Hegyalja* rekonstrukcióját.

És ezt sokan a *szövetkezeti rendszer* alapján vélték elérhetőnek!

Mennyire nem volt életképes és mai napig is sem az ez az eszme: a gyakorlat mutatja.

Főispánunk ő méltósága, aki a kezdet kezdetétől teljes odaadással viselte szivén a filokszeraette *Tokaj-Hegyalja* érdekeit, már az első perctől belátta, hogy a szövetkezeti rendszer alapján *a kisérletezésre óriási összegeket* lehet költeni anélkül, hogy a bizonyosság végső célját elérhetnők. Ö méltósága az államtól várta a kisérletezést, s az állam felismervén közgazdasági és egyéb fontos tekintetekben e téren való cselekvés idejének elérkezését, a kisérletezést meg is kezdette.

És most, amidőn ezek a kisérletezések beválanak, a minden oldalu tanulmányok azt bizonyitják, és pedig fényesen bebizonyitják, hogy a telepitést megkezdeni érdemes: főispánunk ő méltósága el érkezettnek látta az időt, hogy a *rekonstruálás* érdekében *szemléletileg* bizonyságot nyujtson a *hegyaljai* szőlőbirtokosoknak. Meghivta tehát őket a *tarczali* szőlőtelep megtekintésére e hó 24-ére *) A szives meghivásra tömegesen megjelentek e kirándulason, melynek lefolyásáról a következőkben számolunk be.

Az indulás.

Valamivel reggel 7 óra előtt gyülekeztek a kirándulók a s.-a.-*ujhelyi* pályaudvar perrónján, hogy a hét óra 19 perckor induló gyorsvonattal a *m.-zombori* állomásig menjenek. Tudósitónknak a következő neveket sikerült följegyeznie: *Molnár* István főispánunk ő méltóságával *Matolai* Etele alispánt, *Dókus* Gyula főjegyzőt, *Barthos* József, központi fő- és *Gaizler* József *br.* szolgabirákat, *Molnár* Béla dr. orsz. képviselőt. *Schön* Vilmos és Hugó drokat, *Szánky* Nándor tábornokot, *Mizsák* István t. főügyészt, *Nemes* Lajos kir. tanácsos és tanfelügyelőt, *Görgey* Gyulát és Sándort, *Dienes* Istvánt, *Szerviczky* Ödönt, *Thuránszky* Mászló aljegyzőt, *Ferenczy* Elek drt, *Lengyel* Pál saujhelyi plébánost, *Meczner* Gyulát, *Becske* Bálintot, *Csapó* Józsefet, *Fejes* Istvánt, *Ligeti* Bertalant *Németh* Nándort, *Dinnyés* Kálmánt, *Szőllősi* Arturt, *Láczay* Eleket, *Nyomárkai* Ödön drt. *Kossuth* János drt, *Bajusz* Józsefet, *Rózenthal* Sándor drt, *Szepessi* Arnold drt, *Láczay* Elekt, *Hardenberg* Aladár gróf, *Vay* Ernő gróf tb. aljegyzőt, *Staut* József főispáni titkárt, *Szentgyörgyi* Vilmost, *Schön* Sándort, *Kun* Frigyes, gazdasági egyesületi alelnököt, *Kapás* Aurél, gazdasági jegyes. titkárt, *Jelenek* Ádámot, *Thoma* Jánost, *Kótits* Lászlót.

A gyorsvonathoz külön e célra három kocsit hozzá akasztatván, kevéssel 8 óra előtt megindultunk. Útközben *Sárospatakról*, *Liszkáról*, *Ballagi* Géza dr., *Láczay* László dr., *Nagy* Barna, *Szekerák* Kálmán, *Vass* Imre, *Kudász* Kálmán, *Bartha* Béla dr. *Molnár* János, *Philipp* Károly, *Kun* Dániel, *Szepessey* József, *Kovács* Antal, *Boross* József, *Kovácsy* Gábor, *Szemere* Pál ezredes, *Horváth* József, *Adriányi* Kálmán, *Bódogh* Barna, ifj. *Szabó* Zsigmond, *Makláry* Pap Miklós, *Rimaszombaty* Pál, *Balogh* Géza orsz. képviselő, *Kún* Zoltán dr. *Somogyi* József, *Gecsei* Péter, *Kröczer* László dr., *Gedeon* János, *Füzesséry* Ödön fszbiró és a *m.-zombori* állomáson még többen — bocsánatot kérünk hogy a neveket mind föl nem jegyezhettük — hozzánk csatlakozván *Tokajból*, *Tarcalról*, *Mádról*, *Tállyáról*, a kirándulók elé küldött több mint 30, részben magánfogat, részben bérkocsi 31 perc alatt a tarczali vincellér-iskolába vitt bennünket, ahol a fogadtatás a legszivesebb volt. *Kosinszky* Viktor igazgató és *Kiss* Ernő segédtanár igazi magyaros vendégszeretettel fogadták az érkezőket a

telep

iroda helyisége előtt.

A telep egész kiterjedése 169 katasztrális hold, és 40 □ °. Az egész terület a következőképen van felosztva: Az iskola udvara a diszkertekkel s az azon levő épületekkel együtt 3 katasztrális hold és 40 □ ölnyi területet foglal el az egészből. A még fenmaradó kerületből 4. k. hold kisérleti szőlőtelep, 15. k hold gyümölcsös, 6. k. hold próba gyümölcsös vagy az u. n. fajgyüjtemény, 14. k. hold és 800 □ öl amerikai szőlők, 5 k. hold oltványszőlőtelepités, 1 k. hold és 800 □ öl alakfa-iskola.

Maga a szőlőtelep, hogy úgy mondjam, két területet foglal el. A nagyobb 45 k. hold, a város felé eső rész, a kisebb 17 k.holdnyi kiterjedéssel a hegy oldalán terül el, föl egész a *Terézi*-kápolnáig. Ezen területeken kivül még egy nagyobb darab föld ez idén mezőgazdaságilag értékesittetik, de amint hallottam, ez a terület már a jövő évben annyatelepül fog használtatni.

A tarczali határban, még mielőtt a filokszera lett volna az úr, 904 magyar hold szőlőterület volt. Ma, ez már mind kopárság. Az egyedüli zöld folt a kopárság barna területén a m. kir. vincellériskola szőlőtelepe.

Voltaképen kisérleti telep ez, mert a legtöbb európai fajt tanulmány tárgyává teszik. Körül-belöl 154 faj szőlő van itt képviselve. Úgy olvastam valahol, ha jól emlékszem, hogy ezek a különböző európai fajok szénkéneggyéritéssel tartatnak fen; természetesen ez nem zárja ki azt, hogy egyes oltványokkal helyreállittassanak, illetve fentartassanak az egyes alanyok. Ugyancsak ott olvastam. hogy a folyó 1894 év tavaszán 62 ezer darab oltványt készitettek itt.

A szőlőtelepen termőképes tőkék is vannak. Ezeknek termőképessége, mennyiségre nézve, igazán bámulatos. Példa okáért felemlitem, hogy 1893. évben 4500 tőkéről 34 hektoliter bort szüreteltek.

Az oltványokra itt nagy sulyt fektetnek, ép azért nem tartjuk érdektelennek kiemelni, hogy az

oltás

hogyan történik? Mindenek előtt az u. n. ékvágást végezik, vagyis a nemes vesszők és az alanyok egy bizonyos meghatározott hosszuságra elvágatnak. Mondjuk 45 cm hosszuságra. Amikoron ez megtörténik, mindkét vesszőre nyelveket vágunk azért, hogy ezek a nyelvek egymásba illesztetvén, jobban összetartsanak. Amint a nyelvezők összerakják a két különböző vesszőt, raffiával összekötik (jobb, mint bármely más kötőanyag, mert ez önmagától elrothad, nincs tehát az oltvány annak kitéve. hogy a kötelék feoldása alkalmával

*) E kirándulás alkalmával kapcsolatban *Mád*-tól irják nekünk a többek között: „Örvendetes körülmény, hogy a Hegyalján volt szőlők regenerálása érdekében elvégre már élénkebb érdeklődés mutatkozik és ezért, különösen, érdemdüs főispánunknak, ki minden cselekedetével ujabb bizonyitékot szolgáltat arról, hogy vármegyénk lakosságának közérdekeit mennyire szivén viseli, tartozunk köszönettel, annál is inkább, mert érdeklődése mintegy biztositékot szolgáltat arra nézve, hogyha a szőlők ujjáépithetésének minden kétséget kizáró lehetőségéről meggyőződtek — magas befolyásával az ujjáépitést a kormány részéről nyujtandó olcsó és csak hosszabb idő mulva visszafizetendő kölcsön kieszközlésével a szegényebb sorsu emberre nézve is lehetővé teszi a kibontakozást és ennek következtében a Hegyalja regenerálásának égető kérdését egy nagy lépéssel előbbre viszi.“ *Szerk.*

TÁRCA.

Machbet.

— A „Zemplén“ eredeti tárcája —

„A század végének“ nevezett korszellem, ugy látszik, a szép és nemes dolgok iránt való közömbösséget nálunk, már t. i. hogy S.-a.-Ujhelyben, nem birta meghonositani.

Folyó hó 26-án este is ennek a bizonyságát láttuk, midőn az ujhelyi színházban a tragódiák királyának, Shakespeare-nek, egyik nagy mesterművét adták elő színészeink és a városi intelligens közönség majdnem teljes számban megjelent a költészetnek ezt a ragyogó remekét élvezni.

Mert bizony mai napság már szép dolog az, kérem, hogy előtte valónap nem a *Bobech király* udvarát szaporitottuk, hanem *Machbet* királynak jöttünk el oly sokan hódolni. És a ki ott volt, átérezhette, hogy sok van még a földi dolgokon kivül, miről a bölcsek mit sem tudnak és bizonynyal megrendült mindannyiunk valója e lélekbe vágó nagy dolgok hallatára, melyek tanuságot tevének arról, hogy van a szellemeknek is világa és afölött is az a mindenütt jelenvaló urkodik, a kit ott képzelünk a felhők között!

Lett légyen *Machbet* élő vagy költött alak, története, mely Schakespeare müvében elöttünk megtestesül, egy valódi emberé, emberi ösztönök, cselekedetek, érzések, szenvedelmek és földi viszonyok között látunk egy testi és lelki életet lezajlani.

Amint egyik kelléke a drámának, hogy a cselekvénynek tisztán emberi érzelmeken, erkölcsi küzdelmeken, az emberi ész és jellem ezernyi különböző munkálkodásán kell alakulnia, mert csak igy érthetjük át az eszme lelki munkásságának eredetét, — ugy a másik főkelléke az, hogy az előnkbe állitott alakok öntudatos, önmagukért létező emberi individuumok legyenek, nem pedig elvont eszmék jelképei.

Örömmel emlékszem vissza erre a *Machbet* előadásra; mert ezen az estén valóban a britt óriás-költő szellemének szárnyain jelent meg előttünk *Machbet* király.

Rakodczay Pál felől tudja már az ország, hogy a magyar vidéki szinészetnél nem csak ugyszólván egyedüli igazgató, ki a magasabb drámai müfajt kultiválja, hanem azt is tudja, hogy ő maga annak egyik legkiválóbb interpretálója.

Elfogulatlanul, csupán a látottak hatása alatt, kivánom azt a szellemi élvezetet itt e papiron megismételni a magam és talán mások gyönyörüségére is, amit a *Rakodczay* „Machbet“-jének a látásán és hallásán szereztem.

Nem közönséges kifejezésü alak az, amelyikben *Rakodczay* „Machbet“ et előttünk megjelenteti; pedig semmi fény, semmi csillogás nem emeli, mégis mindjárt látszik ennek a zseniális szinésznek föllépésén és maszkján, hogy ez, aki előnkbe jő, nem közönséges ember.

Kissé mord és szárazszavu *Machbet* ő első megjelenésiben; de a boszorkányokkal való találkozása után már látszik, hogy föltámadt lelkében a nagyravágyás ördöge; habár jobb érzései visszatartják az agyában föltámadt gyilkolásnak vágyát, és ő fut is az elől, de hasztalan, mert az benne él, magával hordja azt.

Itt megjegyzem, hogy a boszorkány urhölgyek a szörnyüség rovására mindvégig érthetetlenek valának; pedig talán az ő szájukba adott gyilkos eszmék méregmagvából nő fel a *Machbet* óriási jelleme, — jobban mondva jellemtelensége — tessék hát azt úgy elvetni, hogy lássuk is; mert, kérem, lehet az ember szörnyü is, szép is, ha nem is vinynyog, hanem ha úgy beszél és jelenik meg, mint a sötétség királynéja: *Hekate* (Lásziné).

Ilyenforma szavam volna lady *Machbet* (Szolinszky Olimpia) ő magasságához is, aki különben igaz, kielégithetetlen, nagyravágyású királynői alak volt és azt, hogy szerepét valóban átérezte, egészen bebizonyitotta, de azt is, hogy mint az uj iskola hive, nem barátja a páthosznak. Igaz, hogy a szinpad az élet tüköre és természetesnek lenni a legnagyobb művészet; de az is igaz, hogy a legközönségesebb polgári életben is vannak olyan idők, midőn fellengzősek vagyunk és bizony, ha nagy szavakat mondunk, nem sietünk ugy a kimondásával, mintha azt mondjuk, hogy — *bikkmakk*. Azért ajánlok egy kis páthoszt és akkor teljes lesz a hódolat — kedves királyné-asszonyom!

A Zemplén mai száma nyolc oldal.

megsértessék s igy elpusztuljon) s végül sárral bekenik.

A vesszők

elvermelése

szintén tanulságos. A szabadban 1 méter széles és 60 cm. mély, hosszuságra nézve pedig olyan gödröt ásnak, aminő épen szükséges. Ez árok falai egyenesek s ebbe helyezik a körülbelől 50 cm. hosszu vesszőket 100 anként egy csomagba kötve. Az árok alján 4—5 cm vastagságu sárréteget készitenek s amikor ez meg van, ebbe helyezik bele szorosan egymás mellé a vessző csomagokat vastagabb végeikkel fölfelé. Mikor ez készen van, porhanyó földet szórnak reá először, azután behuzzák földdel, hogy mindenütt 30—40 cm. vastag földréteg boritsa. Természetesen ez lejtősen van készitve, hogy az esővíz lefusson róla.

E szőlőtelep mellett különösen lekötötte a kirándulók figyelmét a

faiskola,

amely 22 katasztrális hold és 720 □ öl kiterjedésü; ezen felül a remek

gyümölcsös,

melynek párja messze földön nincsen. Hogy igazam bebizonyitsam, fölemlitem, hogy az intézeti iroda helyiségtől balra eső nagy teremben

kiállitás

volt rendezve különböző gyümölcsökből és konyhakerti veteményekből, dinnyékből és több ilyenfélékből. Nemcsak a nagyszámával, de a kiállitott dolgok kitünöségével is méltó bámulást okozott ez a kiállitás. Ki volt állitva: 30 féle alma, 10 féle kajszin és őszi barack, 25 féle körte, 2 féle szilva, melyből a *muskatály-szilva* felséges izü, 4 féle dió, 32 féle szőlő, 4 féle mandula és mogyoró 16 féle burgonya, 4 féle paradicsom, 5 féle ugorka, 14 féle dinnye, 7 féle paprika, 4 féle borsó, 5 féle paszuly és egy Filadelfiainak keresztelt *remek* sütőtök.

De a gyümölcsös nem ennyiből áll csak. Az intézet kertjében 68 fajta alma, 61 fajta körte, 26 fajta szilva, 24 fajta cseresznye és meggy, 56 fajta őszi barack, 12 fajta kajszinbarack és 3 fajta dió van — igy olvastam ezt nem régen.

És ez a szép, óriási kiterjedésü telep a

Terézhegy

nevezetü hegy déli lejtőjén és déli lapályán terül el. Ez a hegy *első osztályu* szőlőhegy a következő tarczali hegyekkel együtt: *Szarvas, Mézes-Mály, Cserfás, Felső-Thurzó, Lajstrom, Szilvölgy, Deák, Király-Mály, Agyag, Csuka, Kőbánya, Tárczy, Paksi, Bigó, Görbe, Barát, Árokháti, Forrás, Baksó.*

Másodrendü szőlőhegyek: *Nagy* és *Kis-Cseke, Perócz, Sohajó, Nagy* és *Kis-Mandulás, Nagy-Váti, Feketehegy.*

Harmadrendüek: *Nagy* és *Kis Temető, Bodonyi, Sombori, Előhegy, Farkas, Nagy* és *Kis-Bajusz, Vinnay, Püspöki, Ponczi, Nyavalya, Kis-Várdi.*

A város, Tarczal, nevét *Árpád* egyik legvitézebb katonájától, *Turzoll*-tól vette. Eredete tehát a honfoglalás idejéig visszanyulik. Lakosainak száma megközeliti a 2 és fél ezeret. Az egész

Határ

9259 holdnyi, amelyből, mint már emlitém, 904 holdnyi terület szőlővel volt — hajdan a jobb időkben — beültetve.

A talaj, az egész határban, igen változó. A lapály fekete korhanydus agyag, amely a legjobb buzát termi; a hegyek talaja ellenben az u. n. *lösz* (sárga föld) és *nyirok*.

Tizenkét óra volt, mire a társaság végig nézte a telep érdekesnél érdekesebb látni és nézni valóit. Vagy hetvenen beirván neveinket a vendégkönyvbe, nemsokára megcsendült az

Ebéd

idejét jelző s arra meghivó harangocska, ┌┐ alakban volt megtéritve s a gulyás illatos párája, amugy is éhesek lévén, még éhesebbé tett. — Az ebéd alatt fölemelkedett *Matólai* Etele alispán s a tőle már megszokott szónoki hévvel emelte poharát *Festetich Andor* gróf m. kir. földmivelésügyi miniszter ő nagyméltóságára, *mint házi urra*. Az áldomás-poharát — ugymond egyebek között — üritsük annak egészségére, aki főispánunk ő méltósága közbenjöttével figyelmessé lett a Tokaj-Hegyalja állapotára üritsük a földmivelésügyi miniszter egészségére. A viharos éljenzéssel fogadott tószt után főispánunk ő méltósága inditványára *egyhangulag* s a lelkesedéstől folélesztve a következő

Táviratot

menesztette a társaság a helyszinéről a miniszternek:

»Nagyméltóságu gróf Festetich Andor földmivelésügyi m. kir. Miniszter úrnak Budapesten.

Tokaj-Hegyaljának az állami szőlőtelep megtekintése végett Tarczalon tanulmányozás céljából vezetésem alatt egybegyült 80 *szőlőbirtokosa* Nagyméltóságodat őszinte örömmel üdvözli s a *Hegyalja* rekonstruálásának nagy munkájához kegyes jóakaratát kéri: *Molnár István*, főispán.«

Általános figyelem között főispánunk őméltósága, *Molnár* István emelt szót s az igaz meggyőződés hangján éltette *Kosinszky* Viktor igazgatót. Sokszor, lehetőleg minden alkalommal, figyelmeztette az intéző köröket — mondá beszédében ő méltósága — amaz óriási és következményeiben kiszámithatatveszélyekre és károkra, melyeket a filokszera okozott, okoz és okozni fog. A baj napról-napra nagyobbodott s a *Hegyalja* a végpusztulással lett fenyegetve; ő méltósága embert kért az intézőköröktől; embert, aki megérti bajunkat s a ki összes tudását arra fogja használni, hogy a Tokaj-Hegyaljának hasznára legyen. Kérése nem talált siket fülekre, zörgetett és bebecsáttatott. Küldtek egy ilyen férfit s az nem más, mint *Kosinszky*. Meg van arról ő méltósága győződve, hogy összes tudását, összes jóakaratát és buzgalmát arra fogja az igazgató felhasználni, hogy a *Hegyalja* ujjáépittetésének nagy munkájából magának az óriási részt kivegye. Elteti őt. — Alig szünt meg az éljenzés, felállott *Schön* Vilmos dr. és a rekonstrukció nagy és üdvös, hatásaiban és következményeiben kiszámithatatlan áldásosságu eszme megpenditőjeért, lelkes és odaadó pártolójáért és minden körülmények között annak megvalósulásáért küzdő, fáradó, lankadást nem ismerő, kitartásban páratlanul álló vezéreért, *Molnár* István Zemlénvármegye főispánjáért itta ki fenékig poharát. — Viharos éljen és taps követte végső szavait, sőt nem egy helyütt a tetszés zaja szakitá félbe a tósztot.

A komoly, a munkát és érdemet méltányló tósztokat bezárta a humor játszi hangján, de azért érzéssel előadott felköszöntő. *Józsi* bátyának, az örök ifju-kedélyü *Bajusz* apó, nyergelte meg a humor pegazusát s ugyancsak szíguldott ficánkoló paripáján s ontotta sziporkáit úgy, hogy igazán jól esett édes mindannyiunknak.

Az eredeti, minden izében csattanós felköszöntő, melylyel Kosinszkyt éltette, emigyen kezdődik:

Uj rendszeren épült
Tarczali szőlőnket
Megnézvén, jósolok
Boldog jövendőket.

Hegyaljánknak! Ámde
Tamás vagyok benne,
Hogy ripáriából
Tokaji bor lenne!

Végig menvén a történelem nyujtotta s a nemzet életévét feltüntető eseményeken, igy végezte:

És ha erre járunk
Ezután Kosinszky,
Mindig bekiáltunk:
Jó gazdáuk, kacsints ki!

Csinálj még máskor is
Ilyen vendég-látást...
Adjon Isten reád
S telepedre áldást!

Asztalbontás után a társaság nemsokára kocsikra ült és egy részük a *m.-zombori*, a más pedig a *b.-kereseturi* állomásra hajtatott, hogy

haza

induljon. De voltak olyanok is, és pedig nem is kevés számmal, akik a közeli községekből csatlakoztak a kirándulókhoz. Természetes, hogy ezek *kocsin* mentek haza egy részük még ebéd előtt, a másik pedig akkor, amikoron a kiránduló társaság

A 3 óra 50 perckor S.-a.-Ujhelybe befuto vonattal

megérkezésünk

véget vetett a tanulságos és nemes szórakozást nyujtó kirándulásnak. Amint a vonat megállott s a társaság kiszállott, főispánunk őméltósága a legnyájasabb szavakkal bucsuzott el a kirándulók mindegyikétől.

* * *

Ugy tudjuk, hogy a tarczali m. kir. vincellér-iskola rendelkezik egy pár ezer oltványnyal. A szőlőoltványok bármily fajból 1000-enként 100 ftért megrendelhetők az igazgatóságnál. *Kosinszky* Viktor igazgató e tekintetben bárkinek a legszivesebben nyujt felvilágositást.

És egy másik dologról is van tudomásunk. Az állam, miután a kisérletezés bevált, a telepitést kiterjeszteni szándékozik itt a Hegyalján. Ugy hallottuk, hogy e célra 40 ezer forint van előirányozva, amelyből 12 ezer forint már a jövő évi költségvetés keretébe be is van illesztve.

A *pataki* határban körülbelül 40 holdas területet szándékozik az állam betelepiteni.

Mi erősen hiszszük, hogy e telepités áldásos leszen a *Tokaj-Hegyaljára* és annak rekonstruálására; hiszszük, mert megvagyunk győződve róla, hogy ezen rekonstruálás létesitésében főispánunk őméltóságának az oroszlán-rész jutott ki. **K—s.**

A vármegye gyülésteréből.

— Az első nap. —

Az úgynevezett őszi rendes közgyülésre most szept. 28-án seregesen gyültek egybe a t. vármegye bizottságának tagjai. Az ősi teremben lehettek együtt vagy két-háromszázan, legtöbben Ujhelyből, sokan S.-Patakról, annyian-mennyien a távolabbi vidékről, egy-két bizottsági tag az északi és északkeleti végekről is. Mi volt vajjon az a fontos közérdek, ami oly szép számban gyűjtötte együvé a vármegye közönségének képviseletét? A választás. Az alispáni meghivó tárgysorozatában ott volt t. i. egyebek közt az is, hogy a közigazgatási bizottságba (néh. *Bydeskuthy* Sándor helyett) egy tagot, a vármegyei tisztitakarba pedig (az állásáról leköszönt *Urbán* Ferenc helyébe) egy szolgabirót kell választani.

Főispánunk őméltósága d. e. pontban 10 órakor lépett a közgyülés termébe, hol minden oldalról lelkes éljenzés köszöntötte. Őméltósága üdvözölvén a közgyűlésen megjelenteket, hosszabb megnyitó beszédet mondott, melynek eszmemenete a következő volt: A vármegyei adminisztráció ellen panaszok nem voltak; őméltósága maga személyesen megvizsgált nyolc szolgabirói járási hivatalt s azt tapasztalta, hogy az ügykezelés mindenütt egészen pontos. *Önérzetes, kötelességtudó és szorgalmas tisztviselőire büszke lehet a vármegye.* (Éljenzés.) Ezt az itéletét annyival is inkább hangsúlyozza őméltósága, mert abból a sajnálatos körülményből, hogy a vármegyei tisztikarnak egyik tagja ballépést követett el, magára a testületre árny még nem vetődik és szenny nem tapad. — Közútaink állapota jelenleg nem megnyugtató. Ő méltósága még akkor, midőn a közútakról szóló 1890. évi I. t. c. javaslata kisértett, *Baross* minister előtt élőszóval kifejezést adott amiatt érzett aggodalmainak hogy ez a törvény, mely a vármegyei közútakat úgy adminisztrálás, mint müszaki gondozás tekintetében a prédálásig menő kiadásokhoz szoktatott állami útakkal egy kategóriába helyezte, oly súlyos terheket fog róni a kiterjedt úthálózatokkal biró vármegyékre, mely terheknek elviselésére azok a törvényhatóságok végső erőmegfeszitéssel sem lesznek képesek. Fájdalom, hogy jóslata éppen a mi vármegyénken is beteljesedett; mert dacára annak, hogy közuti pénztárunk a folyó évben már 54,000 ftnyi állami segedelmet nyert, mégis uszunk az adósságban. Hová fog fejlődni ez az állapot? különösen ha meggondoljuk, hogy az a szerencsés összeköttetés, melynek ma a vármegye főispánja örvend, megszakad? Igaz, hogy a törvényhatósági utadó már két időszakban csak 6%-el volt kiróva és 6%-el terveztetik az 1895—96-iki időszakra is; igaz, hogy az adóztatás mértékének maximumát, vagyis a 13%-et nem vettük alkalmazásba; — igen, de ezt azért nem tettük és azért nem tesz-

Folytatás a mellékleten.

Lám, *Rakodczay* is természetes minden izében. Hja! de mikor azt kérdi, hogy: „Tör az, amit ott látok«? — nem ugyanaz, mint mikor a thanokat édesgeti magához. Midőn pedig a II-ik felvonásban nejének ösztökélése dacára tusakodik, hogy végrehajtsa-é a királygyilkolást és egy szót sem szól, — vagy a tett vegrehajtása előtt történő küzködés és a tett után föllázadt szivének szakgatott hangjai: mind emberiek, mind igazak. Ámde szavai egyenként és összesen is érthetők. Ugy is kell lenni, mert nagy mondások azok, mik itt hagzanak, egy-egy mondás a lélek világa működésének nagy megnyilatkozása.

Például midőn már elérte vágyait és királylyá lett, mennyit mond e szavakban:

„*Ez* lenni, semmi még;
De *bizton* lenni: — *az*...!«

Mert hát megeshetik ugyan mással is, ami koszorus költőkirályunkkal, Jókai Mórral diákkorában megesett, hogy amint kilépett a műkedvelők szinpadjára, elmondta egyszerre mind a három felvonásbeli szerepét egyszuszra. No de nem is lett ő szinész. Amiért légyen hála a jó istennek; mert akkor nem maradnának meg örökre lelkének nagy alkotásai.

Sajnálom is a szinészt! Ime: ez a *Rakodczay* hányszor testet-lelket ad a nagy eszméknek és mi marad meg mindebből? A csengő-bongó, gyorsan elhaló taps és a háládatlan hír.

No de amint a néző közvetetlenül érezi az eszmék hatását, megkapta a mi művészünk is rögtönös jutalmát: az őszinte tapsokban és számtalan kihivásokban! Meg is érdemelte ez a kis ember, kiben olyan nagy lélek lakik, hogy mind annyiszor, ahányszor akarta, magával ragadta mindnyájunkat. — Látszott, hogy el van fogódva minden kebel, midőn *Macbeth* lelkének tükrét mutatta fel elottünk, midőn láttuk, mint kergeti a lelkiismeret sarkantyuja, a gonosz miként üzihajtja ujabb bűnökbe, miként teremnek meg a lelki furdalás szörnyalakjai, majd miként gyötrődik a test is lélek tulfeszitett zaklatásitól.

Szépen játszta *Szolinszky* Olimpia is az álom jelenetet; csak kissé szürnyülködöbb hang és el van találva az örület álma.

Morvay jeles *Macduf* volt; de ez bizony nem föllépő szerep; csak annyit mutathatott, hogy bevégzett szinész, kit szivesen látunk egész valóságában.

Nem hagyhatom emlités nélkül Duncan (Szerdahelyi), Malcolm (Endrei) és Banquot (Szilasyt) sem, kik szerepüket jól betöltötték.

A ruházat szép, korhü volt, a diszletek teljesen megfeleltek az itteni szinházi viszonyoknak.

Üdvözlöm *Rakodczay* Pált, mint szinigazgatót és mint valódi művészt

Én.

szük, mert, ha tennők, talán lennének jobb közutaink, mint a jelenben vannak, de akkor gyalog fognánk járni és nem lenne mit befogni a közutakon járó szekereink elé. *(Helyeslés.)* Kaptunk jó tanácsokat is onnan felülről, — igy a többek között azt, hogy közutainknak egy részét és legalább is annyit, amennyinek évi fentartása erőképességeinket meghaladja, osztályozzuk át a községi közlekedési közutak csoportjába. Ugy de ez az eljárás oda vezetne, hogy a községek vállaira rónánk ki ujabb éspedig igen sulyos terheket, amit tenni jog- és méltányosság-érzetünk tiltja és az osztó igazság érdeke meg nem engedi. *(Éljenzés.)* Különösnek vagy legalább is szokatlannak tünhetik föl, hogy a kormány intencióival szemközt éppen erről a helyről (a főispáni székből) nyilatkozik ellenzékiesség; ez azonban csak külső látszatára nézve tünhetik föl annak, valójában pedig nem más és nem is lehet más, mint a vármegye főispánjának szeretettel párosult gondoskodása aziránt, hogy midőn fontos közérdekeket akarunk kiszolgálni, tegyük ezt okos számitással, de soha se tegyük az érdekelt nagy közönség anyagi megrontásával. *(Helyeslés.)* Olyan okos számitással történnék pl. az is, aminek teljesedése már a minister igéretén alapszik, hogy törvényhatósági közutainknak egy számottevő része (a gerenda-szvidniki szakasz) az állami utak sorába fölvétetnék s ily módon az emlitett utszakasz gondozásával járó évi teher az adózó közönség vállairól levétetnék. — De van más mód és ut és alkalom is, melyeknek követésével a vármegyének szóban levő terhén könnyiteni, illetve a közutak ügyeinek müszaki intézését az eddiginél célszerübbé tenni lehetne. Tapasztaltuk e tekintetben, ugymond őméltósága, hogy nem jó a *közös* szolgálat. Elösmeréssel szól ugyan az államépitészeti hivatal ügybuzgóságáról, mert a nevezett hivatal hatáskörébe utasitott ügyek mindig alapos elbánásban részesültek; de nem lehet kétségbe vonni azt sem, hogy a kir. áll. épitészeti hivatal a vármegye dolgát csak akkor veheti elő, mikor arra éppen ráér. Ezek és hasonló tekintetek voltak azok, melyek kénytették a vármegyét, hogy különálló mérnöki hivatal fölállitásáról gondoskodjék. Erről majd az 1895/6. évre egybeallitott közuti költségvetés tárgyalásánál lesz alkalmunk bővebben szólani. — — Most áttért őméltósága a filokszerától elpusztitott *Tokaj-Hegyalja* ujjaépitése ügyének ösmertetésére. Őméltóságát annak idején filokszera-biztosi minőségben állitotta a filokszera ellen folytatott védekezés terére a kormány bizodalma. Őméltósága filokszera-biztosi minőségéről három izben is leköszönt, mert nem volt meggyőződve arról, hogy a védekezés üdvös eredménynyel fog végződni, és mert tekintélyével nem akarta a közönséget bele vinni egy olyan kockázattal járó akcióba, mely, mint a következések megmutatták, a szőlők elpusztulását meg az azok megmentésére elfecsérelt kiadásokkal is tetézték. Tény, hogy a kisérletezésekben 1000-ek és 1000-ek elpusztultak. Azután vázolta őméltósága a filokszera-védekezésben próbált módszereket és ösmertette az eredményeket. Szerencsés alkotásnak tekinti őméltósága a kisérleti állomások felállittatását, melyek révén sikerült a tarczali kir. vinclérképző intézet telepein elért eredményekkel a közönséget meggyőzni arról, hogy, igen is, van mód a kibontakozásra és a valószinüségnek igen is nagy mértéke ahhoz a megpróbálkozáshoz, hogy a telepités sikerül. Most már őméltósága legjobb meggyőződése szerint meri mondani: *„Tessék a szőlők telepitését megkezdeni!“ (Éljenzés.)* — De mivel? Ebben az irányban is történt gondoskodás: Sáros-Patak határában 40 kat. holdnyi kiterjedésü telepen gyökeresitett szőlőoltványok fognak neveltetni a megkivántató mennyiségben és a mi szőlőink ujjátelepitéséhez legjobban illő fajok szerint. Erről a telepről az állam saját árban fogja adni a telepités céljára teljesen előkészitett venyigéket. Az innen ujjátelepitendő szőlők kezelés, beépités, egyáltalán pedig szakszerü vezetés dolgában állami ellenőrzés alá fognak kerülni. Őméltóságának az a meggyőződése, *hogy 15—20 esztendő mulva büszkén fognak tekinteni az ujjáépült szőlőkre.* Nem lesznek ugyan, mint voltak, u. n. 1000 forintos borok, de lehetnek s lesznek is igen jó izü szamorodni borok. Ismételten fölemliti őméltósága, hogy *a szőlők fölujitásának munkájával mind máig késedelmező szőlősgazdák vegyék az ő szavait most már nemcsak biztatásnak, de bátoritásnak is.* — Végül ajánlotta magát a közönség szives hajlamába. *(Éljenzés.)*

Az elnöki megnyitó befejezése után a vármegye főjegyzője, méltatván azokat az érdemeket, melyek a közönségben főispánunk őméltósága iránt a szeretet és hála érzelmét folyton fokozzák, a törvényhatóság nevében tisztelettel üdvözölte őméltóságát és nemes munkájára áldást kivánva a közóhajtás tolmácsolásaként éltette. *(Lelkes éljenzés.)*

Főispánunk őméltósága törvényadta jogával élve s mint mondotta, a közszolgálat terén eddig szerzett érdemek jutalmázásául és hogy a jövő ben való tevékenységre is buzditson, *Gaizler* József br. szolgabirót tiszteletbeli főszolgabiróvá, — *Klimó* Menyhért árvaszéki jegyzőt pedig tb. árvaszéki ülnökké nevezte ki. (Gratulálunk! Szerk.)

A napirendre történvén átmenet: olvastatott a belügyi kir. minister leirata, melyben tudatja, hogy ő csász. és kir. Felsége házassága 40. évfordulója alkalmából a vármegyénk részéről Hozzá intézett üdvözlő hódolatteljes feliratra legmagasabb köszönetének nyilvánitasát a kabinet-irodának legkegyelmesebben meghagyni méltóztatott. — Alattvalói hűséggel tudomásul vétetett.

Következtek a választások. Néh. *Bydeshuthy* Sándor helyére 38 szavazattöbbséggel megválasztották *Meezner* Gyula biz. tagot *Ferenczy* Elek dr. ellenében, aki 61 szavazazot nyert. (A vármegye geruziájába lépett közig. bizottsági uj tagnak szivesen gratulálunk. — *Szerk.*) — A szolgabirói megüresedett állásra csak egy pályazó, *Nemes* Sándor tb. vármegyei aljegyző jelenkezvén, közfelkiáltással megválasztatott. — A földmivelésügyi kir. miniszternek a vármegyei mezőgazdasági bizottság szervezését sürgető rendelete, ugyszintén az ide vonatkozó szabályrendelet is felolvastatván s ez utóbbi elfogadtatván, a bizottság tagjaiul, főispánunk őméltósága előterjesztésére és közfelkiáltással megválasztattak: *Andrássy* Sándor gr., *Cseley* Lajos, *Degró* Péter, *Dókus* Ernő, *Dókus* Gyula, *Ferenczy* Elek dr., *Hajdinger* Otto, *Kun* Frigyes, *Mailáth* József gr., *Mauks* Árpád, *Meezner* Béla, *Meezner* Gyula, *Malonyay* Ferenc, *Nagy* Barna, *Potoczky* Dezső, *Rimaszombathy* Pál, *Stépán* Gábor és *Vass* Imre. — Egyben pedig az alispánt utasitották, hogy a várm. mezőgazdasági bizottságnak imént megválasztott tagjait Ujhelybe legkésőbb okt. 15-éig megalakulás céljából hivja össze.

A s. pataki népbank igazgatósága azért fordult a vármegyei árvaszékhez, hogy folyamodását, melyben kérte, hogy a kisk. árváknak gyámpénztárilag kumulative kezelt és az ujhelyi pénzintézetekben gyümölcsöző pénzkészleteiből elhelyezésre adjon bizonyos részt a pataki népbanknak is. A folyamodást az árvaszék nem találta pártolandónak. Az állandó választmány ellenkező nézeten volt az árvaszékkel. A közgyülés névszerinti szavazás után az állandó választmány javaslatát fogadta el s utasitotta az árvaszéket, hogy a pataki népbankba, s ennek 157,000 ftnyi tartaléktőkéje arányában, a közös gyámpénztárilag kezelt tőkéből megfelelő részletet küldjön át.

Végezetül az alispáni évnegyedes jelentés fölolvasása következett. Kiemeljük, hogy a *Bydeskuthy* Sándor biz. tag elhunytáról emlékező részében szépen méltatta azokat az érdemeket, miket a megboldogult szerzett magának a közügyek terén s mely érdemek a *Bydeskuthy* Sándor nevét mindig tisztelet tárgyává teszik. — Főispánunk őméltósága inditványára: a vármegyei közélet terén kivivott érdemeinek emlékezete jegyzőkönyvbe igtattatni és erről özv. *Bydeskuthy* Sándorné s gyermekei jegyzőkivonattal értesittetni rendeltettek. — *A kolera, Galicziából jőve felénk, vármegyénknek északi határszélét már nyolc kméternyire megközelitette. A Máramarosból érkező utasok öt napig megfigyelés alá vétetnek.* — A kolera ellen folytatott óvóintézkedések tekintetében dicsérettel szólott az alispáni jelentés *Bárczy* Bence sztropkai, *Haraszthy* Miklós homonnai és *Kossuth* Elek szinnai járási főszolgabirákról, ugyszintén *Thomán* Dávid homonnai j. orvosról is. — A difteritisz nagy pusztitást végzett rövid három hónap leforgása alatt, mert a difteritiszbe esett gyermekek közül elhalt 146. — A termés eredménye vármegyeszerte alig érte el a jó közepest, a tengeri sehol sem sikerült, takarmány termett bőven. — Az épülő uj hidak közel vannak a befejezéshez. — Az Amerikába való kivándorlás vágya tetemesen csökken.

Ezek során, minthogy az idő már délután 1-re járt, főispánunk őméltósága a tanácskozás folytatását szept. 29-re halasztván, az első napi közgyülést berekesztette és a jelenvoltak éljenzései között távozott.

Hírek a nagyvilágból.

Az **orosz** cár egészségi állapota rosszabbra fordult Baját tetézi az a körülmény, hogy minden orvosi kezeléstől idegenkedik.

A japán-kinai háboruból újabb tudósitások e hét folyamán nem érkeztek; csak annyi látszik bizonyosnak, hogy a szept. hó 17-én vivott tengeri csatában négy japán hajó elpusztult és a többi hajók is erős sérüléseket szenvedtek. — Különben pedig a japánok nagy hadi sikere mellett bizonyit, hogy most már Koreából a Kinába való bevonulásra indulnak s a kinai birodalom fővárosa, *Peking*, elfoglalására gondolnak.

Kinában a koreai harctérről érkezett lehangoló hirek oly erős forrongásba hozták a kedélyeket, hogy forradalom kitörésétől tartanak. A forrongást arra használják föl a *Mandzseur* uralkodó család ellenségei, hogy a népet lázadásra birják.

Kossuth Ferenc a jövő hó folyamán Nápolyból Budapestre érkezik, ahol, mint magyar honpolgár fog állandóan lakni.

A **kolera** Galicziában, az utolsó 24 óra lefolyása alatt, 64 beteg közül 47 ember életét oltotta ki.

A **lembergi sorsjegyek** huzásának napját szept. 27-ről elhalasztották okt. 16-ára, az országos kiállitás bezárásának határnapjára.

Hirek az országból.

Őfelsége Balassa-Gyarmaton kelt hadparancs ban legmagasabb megelégedésének adott kifejezést a csapatok összes harcszerü iskolázása fölött és egyszersmind ezért úgy a közös hadsereg, mint az osztrák és a magyar honvédség parancsnokainak, tisztjeinek és legénységének *köszönetet* mondott.

A főrendiház hármas bizottsága befejezvén az egyházpolitikai reformokra vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalását, mint hirlik, már október hó 3-án nyilvános és teljes ülésre gyül egybe, hogy, amiben kételkedni nem lehet, szavazatával lehetővé tegye az egymással kapcsolatos egyházpolitikai javaslatoknak törvényerőre leendő emelkedését.

Hieronymi Károly belügyminisztert a magyar községi és körjegyzők országos középponti egyesülete tiszteletbeli taggá választotta, ilymódon is ki akarván fejezni őszinte háláját azért, hogy az egyházpolitikai viták során, egyes méltatlan vádak ellenében, lelkesen védelmezte *Hieronymi* a magyar jegyzőket.

Szlávy József, főrendiházi volt első alelnök, a főrendiház elnökévé neveztetett ki. Második alelnök, mint hirlik, *Vay* Béla br., Borsod-vármegyének jelenlegi főispánja lesz.

A m. kir. opera f. hó 27-én ünnepelte 10 éves fönállásának örömünnepét.

Szinház.

Immár második hete, hogy Rakodczay és társulata városunkban időznek. -- Konstatáltuk az előadások során, hogy ez a társulat drámai müfajok előadásában erősen megállja a helyét, sőt föllebb állanak, mint a mi szokott vendégeink Halmay-ék. A közönség részéről annyira kedvelt operetek s ezzel rokon zenei müfajok tekintetében mégis, jó hanganyag hijján, a dolog megforditva igaz. Bármennyire meghajlunk is az iskolázott hang előtt, egy Ruzsinszky Ilonát, egy Halmay-nét nem mulja felül Ligeti Mari, vagy Kövessy-né. — Viszont elismeréssel adózunk a szorgalom előtt, melynek gyümölcse itt az összhang és a korrekt játék.

A hét története ez:

*

Szombaton, szeptember 22-én, a **Citerás** került szinre másodszor, ugyanavval a szereposztással, mint az első alkalommal, de csak félig telt ház előtt. — Ligeti Mari, Kövessy-né, Kövessy, Kantay Teréz és Zajonghy, a rendelkezésükre álló hangterjedelmen belül, most is derekasan megküzdöttek a magas áriákkal; Kövessy (Kukurillo) jóizü mókáival sokszor megnevettetett bennünket, kupléiért pedig számtalanszor hivták a lámpák elé és méltán.

Vasárnap, szeptember 23-án, egy minden izében mulattató életkép: **Az uj honpolgár** került szinre, zsufolt ház előtt. A fővárosi vasárnapi publikum számára irta a mi kedves komikusunk: Kövessy Albert. — A darabnak aktuális becse nincsen; abból a zsánerből való, a melyből a Gigerlik, több helyen a jó izlést is sértő pikanteriával. — Azonban, ha valaki lefekvés előtt jól ki akarja magát kacagni: okvetetlenül nézze meg az Uj honpolgár-t, nem fogja megbánni. És mi kérjük is a direktor urat, nevettesse meg még egyszer vele, pl. ugy vasárnap adtán, publikumunkat. Ő maga sem fogja megbánni. — Gólya Frigyes (Fehérvári) fővárosi nyárspolgár, egy felcseperedett tőkepénzes gyámleányát, Nellit (Szabó Irma), egy magát vagyonos bárónak kiadó iparlovaghoz, Tavaszi Aladárhoz (Szerdahelyi) akarja adni, a leány azonban egy posta- és táviró tisztbe (Endrey) szerelmes. — Megérkezik Munkácsról: Goldstein Számi, egy aranyos szivü zsidó, aki időközben beleszeret Virág Toncsi varrólányba (Kövessyné) s az ő, meg Tavaszi Aladár volt kedvesének segitségével leleplezik az iparlovagot. Tavasz Aladár kidobatik, kinek azonban ez mindegy és csak elegánsul »schrum« mal felel. — A pósta- és távirótiszt Nellié, Virág Toncsi pedig, hála a főrendeknek, a polgári házasság révén Goldstein Számié lesz. Igazán kitünő alakitásban láttuk Goldstein Számit s a közönség a „Marsch“-kuplé még inkább „Az én nevem Goldstein Számi“-kuplé előadásakor frenetikus tapsokban adózott legkedveltebb szinészének, a darab szerzőjének. — Szerdahelyi az ily könnyüvérü alakok alakitásában egészen jól megállja helyét.

Hétfőn, szept. 24-én, másodszor **A három testőr** került szinre, az első előadás szerint történt szereposztással. — Teljes elismeréssel adózunk Szabó Irmának, a kis, filozofus Liza alakitásá-

ért. Igazán remekelt. — Kövessy kissé kedvetlenül játszott. —

Kedden, szept. 25-én, **A kék szakálu herceg,** Offenbach kedves zenéjü régi operetjét adtak elő félig telt ház előtt. Zajonghy (kékszakálu herceg) és Kövessyné (Bonlotte pásztorlány) derekasan megküzdöttek a magas áriákkal. Bobeche király (Fehérvári), mókai később egyhanguakká váltak. —

Szerdán, szeptember 26-án, **Macbeth** került szinre telt ház előtt. Erről mai tárcánkban van részletesen irva. —

Csütörtökön, szept. 27-én, **A kis alamuszi**, a népszinház karnagyának, Bokor Józsefnek, operetje került szinre, Ligeti Marival (De Chateaux Renard vicomt) a cimszerepben. — Már itt konstatálhassuk, hogy a páholylátogató közönség hálátdatosabb parternél. A darabot ismerjük. Amolyan tárgy nélkül való, kedveszenéjü bohósság. Megfigyelésünk ez volt: Ligeti Mari sikkesen játszott; Kövessy kedves alakitásban mutatta be Tomot; Kövessyné-re nem aprehendáltunk, hogy a szerpentin-táncot nem járta el. Ezt a darabot jobb alakitásban láttuk Halmayéknál.

Pénteken, szept. 28-án, az **Az arany ember**-t adták elő szép számu publikum előtt. Drámának nevezik ezt a drámai képcsoporzatot. A cimszerep Morvay-nak (Timár) az ujonnan szerződtetett tagnak jutott. A választás érdemes volt. Morvay jó drámai szinész. Fellépése, játékmódja megnyerő; előadásában van drámai erő. Rakodczay-nak e választásához gratulálunk. — Lászinė (Teréza) Szabó Irma (Timea) és Szolinszky Olimpia (Athalia) ügyeskedtek. Endrey-ről (Kadisa) meggyőződtünk, hogy — ha igy halad, tekintettel fiatal korára, igen jó lirai szerelmes leszen.

Szombaton, szeptember 29-én, **Zampa** operát adták. Hogy lehet-e a rendelkezésre álló hanganyagokkal operát is adni? — erről a jövő számban.

St. J.

*

Szinházi müsor: Ma vasárnap, másodszor, **Az uj honpolgár**, — Hétfőn, Kövessy Albert jutalomjátékául: **Három pár cipő**, — Kedden, először: **Rafael**, Váradi Antal költői drámája, mely a nemzeti szinházban oly nagy hatással került szinre. — Szerdán **Don Cézár** (operet) Ebben mutatkozik be Nógrády János, tenorista. — Csütörtökön egy hatalmas kacagtató ujdonság kerül szinre: **Charlié nénjé**. E darab a városligeti-szinkörnek ezen a nyáron legfőbb vonzóereje volt — **Pénteken, Bánkbán.** — Szombaton, először, **Klári.** operet. Ez lesz egyuttal az utolsó előadás, mely után a társulat Kassára megy. *Rakodczay*, mint értesültünk, már beadta kérvényét, hogy tavaszszal itt ujból előadásokat tarthasson.

Különfélék.

(**A király adományai.**) Őfelsége, kabinet irodája utján Adamkovics István agyagosi és Csanda János szopkóczi gk. lelkészeknek egyenként 30—30 frtnyi kegyes adadományt küldött.

(**Jegyzői képesitő vizsgálat.**) F. hó 24 és 25-én, mint már lapunk mult számában is jeleztük volt, négy községi jegyzőjelöltet,névszerint *Krajnyák* Elemér, *Mihályfy* Emil, *Rakmányi* Jenő és *Spisóvszky* Imre tett vizsgálatot. A bizottság, irásbeli dolgozataik megbirálása és irásbeli feleleteik meghallgatása után, mind a négyüket *képesitette* a községi, illetve körjegyzői önálló szolgálatra.

(**Kolera.**) Gyanus hírek szárnyalnak Máramaros-vármegye felől. Utóbbi időben a munkások között több koleraszerű megbetegedés és halálozás fordult ott elő. Hogy a netalán létező baj csirájában elfojtassék, arra nézve a lehető intézkedéseket természetesen megtették; mindazonáltal a belügyminister valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendeletében a kolera tárgyában eddig kiadott összes rendeleteket felelevenitette s azoknak végrehajtását, amennyiben a szükség kívánja, elrendelte. Mindezt azért említjük föl ezen a helyen, hogy a közönséget figyelmeztessük az óvóintézkedések megtételére és ebben a köztisztaságnak mindenütt a legpedánsabb fentartására, minthogy a hatóság, egy csomó felelősséggel a nyakában, a tapasztalható mulasztásokat a legérzékenyebben fogja megtorolni. Megemlítjük még, hogy a Máramarosból ide érkező útasok orvosi vizsgálatnak vannak alávetve.

(**Tüzoltó zászlószentelés.**) Az önkéntes tüzoltó egyesület Nyiregyházán f. évi szept. 23-án ünnepelte 10 éves fennállását zászló szenteléssel egybekötve. Az ünnepség diszének emelése érdekében ellátogattak Nyiregyházára az ujhelyi, a debreczeni, tokaji, mándoki és kisvárdai társ-egyesületek is. Az ünnepség előestéjén a vendég egyesületeket hozó vonatokat a vonatnál zeneszóval fogadták. Bevonulás és elszállásolás után, irja tudósitónk, a szinházba adott hangversenyen jelentünk meg. A müvészi alkalmon közremüködtek: *Náday* Ferenc a nemz. szinház müvésze, továbbá *Kovách* Elekné urnő, *Heuman* Klára k. a., *Jósa* Márta k. a., *Jósa* Vilma k. a., *Sztárek* Margit (a nyiregyházi önk. tüzoltó egylet főparancsnokának kedves és szép leánya) *Vietórisz* József dr. és a nyiregyházi dalegyesület. Hangverseny után az *Európa* szálló nagytermében ismerkedő estére gyültünk össze, hol *Benczi* Gyula jó magyar zenéje mellett jóval éjfél utánig marasztott bennünket. Felköszöntőkben hiányosság, természetesen, nem volt; különösen tetszett a *Náday* Ferencé, midőn azt hozta fel, hogy bármikor is rendezzenek a nyiregyházi hölgyek jótékonycélu hangversenyt, abban mindig szivesen részt fog venni. Másnap reggel 6 órakor fujtak ébresztőt s 7 órakor már az őrtanya udvarán voltunk mindannyian, vidéki és a helybeli egyesületek, kivonult a dalegyesület is saját zászlajak alatt. 8 órakor a rk. templomban hálaadó isteni tisztelet volt, honnan a *Szózat* eléneklése után kijöve, *Takács* Lajos titkár felolvasta az egyesület 10 éves fennállását, melynek bevégzése után a nyiregyházi hölgyek adakozásából készült igen szép szallagot a polgármesterné tüzte föl a zászlóra, azután nt. *Farbaky* József ág. ev. esperes mondott remek alkalmi beszédet melynek végeztével a zászlót megáldotta, utána ugyanezt tették az ott levő különféle vallásfelekezetek lelkészei is. Most jött a szögbeverés. Legelső sorban *Sztárek* Ferenc főparancsnok József főhercegért, azután a polgármester (Addig éljenek mig a honnak élnek) az alispán (Erő, bátorság, szellem, diadalra vezessen.) *Jnhász* Jenő (A s.-a.-ujhelyi önk. tüzoltó egyesületért,) a kisvárdai főparancsnok (Csak előre) és még több alkalmi mondások kiséretében, minek megtörténte után *Bencs* László polgármester az igazán remek zászlót, — a mely sötét piros atlaszból való és rajta »*Dicsőség Istennek, békesség embernek*« cimü felirat ékeskedik — átadta a főparancsnoknak. Erre a dalegyesület ismét egy alkalmi dalt adott elő s ezután a nagyszámu közönség eloszlott, hogy megtekintse a nyiregyházi önk. tüzoltó egyesület diszmenetét, ami már saját felavatott zászlójukkal és az összes tüzoltó szerekkel ment végbe. Délután fél 3 órakor az őrtanya udvarán disz- és versenygyakorlat volt, amit az érmek kiosztása fejezett be. Esti 7 órakor társas vacsora következett, hol körülbelül 250-en vettek részt. Mindenek előtt *Juhász* Jenő főparancsnok emelt poharat, éltetve a nyiregyházi önk. tüzoltó egyesületet, megköszönve egyesületünk nevében a szives vendéglátást; azután *Bencs* László polgármester a vendégekért, *Sztárek* Ferenc nyiregyházi önk. tüzoltó főparancsnok Náday Ferencért, s végül *Náday* Ferenc a jelenlevő hölgyekért. A diszes társaság 9 óráig mulatott együtt, azután részt vett a táncmulatságon, mely igen fényesen sikerült és csak a reggeli órákban ért véget. Fáradságukat kipihenvén a vendégegyesületek bucsutvettek, magukkal vivén a kitünő fogadtatás kedves emlékeit. Isten sokáig éltesse a nyiregyházi önk. tüzoltó egyesületet jeles főparancsnokával és derék tisztikarával együtt! — *ci—f.*

(**Gyászjelentés.**) Teljes részvéttel adjuk a következő gyászjelentést, mely hozzánk most érkezett: Csuka Ödön, Csuka Jusztin, özvegy Kiss Gusztávné és fia Kiss Ernő szomorodott szivvel jelentik szeretett édes atyjuk, illetve nagyatyjának *Csuka* Jánosnak 1894. évi szeptember hó 17-én életének 79. évében történt csendes kimultát, — A megboldogultnak hült retemeit folyó évi szeptember hó 19-én délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra Tállyán rk. szertartás szerint. — Áldás és béke poraira!

(**A Rákóczi-utcai** gyalogjáró.) Tudvalevő, hogy a Rákóczi-utcának csak az egyik oldalát látták el gyalogjáróval, míg a másik oldala kiépittetlenül maradt. A jobboldali háztulajdonosok épp azért a gyalogjáró kiépítését szorgalmazzák. A város főbirája velük a költségek hozzájárulása iránt a mult héten tárgyalást is akart tartani, de mert a kiépitésre sem terv, sem költségvetés nem volt, igy a tárgyalás eredménytelen maradt. Ki tudja, meddig marad még ez a gyalogjáró kiépittetlenül?

(**A Zemplén fekete táblája.**) A Rákóczi-utcán, a Teleki utca torkolatánál, egy rozzant fafedelű, használatlan kút ékeskedik. Ugy tudjuk, hogy tulajdonosa a *Wallis* grófi uradalom. Most, hogy a Rákóczi-utca rendezése történik, kiváncsiak vagyunk, hogy a város magisztrátusa meddig fogja tűrni a ronda kútat? (Hát az útca egy részét elfoglaló *Kótits* féle lópatkoló és kocsijavító helylyel mi fog történni? — *Szerk.*)

(**Tolvaj-familia.**) Potypinka András, korhely napszámos, réges régóta mint notórius tolvaj ismeretes az ujhelyi rendőrség előtt. Nehány éve több betöréses lopás elkövetése miatt börtönbe került s azóta is ott ül. Két gyermeke van, András 13 éves és a 8 éves Erzsi. Már évekkel ezelőtt alapos nevelést kaptak atyjuktól. A lopások elkövetésénél, ugyanis eszközül használta föl őket, éspedig olyanformán, hogy éjnek idején a szűk ablaknyilásokon a fiút küldte be, aki aztán a lopott holmikat kiadogatta. Mikor apjuk bekerült, a két gyereket a város vette gondozás alá és elhelyezte őket. A vásott gyerekeket azonban seholsem tűrhették, főleg zsiványságuk miatt, hanem elkergették. Azóta aztán világgá mentek. E napokban kerültek elő jól kiruházkodva és vígan költekezve. Ezért vette őket számon a rendőrség, ahol elmondották, hogy bizony lopták ők a pénzt is meg a ruhát is. Szencsák Jánosné hosszùlázi lakos vallja ennek kárát, kinél nehány hétig tartózkodtak. A fiút már a törvény fogja büntetni, — a nyolc esztendős pedig Erzsit ismét csak a város veszi gondozás alá.

(**Nábobi tett.**) Sz.-Polyánkáról irják lapunknak: *Stépán* Gábor, málcai nagy birtokos, e napokban bérbe adta szacsuri 1200 holdas kiterjedésü birtokát egyes szacsuri, szécs-polyánkai és czábóczi paraszt gazdáknak, kilenc egymásután következő évre. Legfontosabb a dologban, hogy evvel a bérbeadással a bérbeadó nagybirtokos, nem tekintve arra a károsodásra, mely birtokának földarabolásából származik, közel kétszáz családnak biztositott kenyeret és vagy ezer lélek számára nyujtott utat-módot, hogy szorgalmának gyümölcsét élvezve, megelégedő és boldog legyen. A jogügylet létrehozásában nagy érdeme van *Hegedüs* Agoston szacsuri gk. esperes-lelkésznek is, ki tanitójával együtt csüggedetlenül munkált azon, hogy a bérbevevő szegény gazdák figyelmét a kinálkozó jó alkalomra forditsák. De avval végzem, amivel kezdenem kellett volna, hogy a népnek oly nemes önzetlenséggel és a leirt módon kenyeret biztositott *Stépán* Gábor sokáig éljen!

(**Ezüst-lakadalom**) Sárospatakon *Reményi* Vendel, széles körben becsülésnek örvendő iparos, és derék neje, irja alkalmi tudósitónk, e hó 21-én ünnepelték egybekelésüknek25-ik évfordulóját. Reggel 7 órakor a család a rokonsággal a rk. templomba vonult hálaadó istentiszteletre, hogy megköszönjék s jövőre is kikérjék az isten végtelen jóságát és kegyelmét. Az istentisztelet végeztével hazamentek, hol a rokonok, barátok s jó embereik szerencsekivánatait fogadták. Este 8 órakor sikerült lakomára gyültek össze a meghivottak. Az ünneplőkért számos felköszöntőt mondottak, s Molnár zenekara szivhez szólóan huzta a talpalávalót, ugy, hogy az öregek is táncra perdültek. Reggel felé a jó kivánságnak avval az őszinte nyilvánitásával távoztunk, hogy az ezüstlakadalmasok jó kedvben, erőben s egészségben érjék meg aranylakadalmukat is! *W. J.*

(**A n.-mihályi keresk. és hitelbank,**) irja tudósitónk, f. hó 23-án tartotta alakuló közgyülését. Miután konstatáltatott, hogy a 150,000 koronányi alaptőke közel 50,000 koronával tuljegyeztetett és miután az alapszabályokat jelentéktelen módositásokkal elfogadták, az igazgatóságba egy hangulag a következő tagokat választották: Weinberger Nátán, Weinberger Samu, Gének S. dr., Pogány G. dr., Löffler N., Glück M., Rosenberg J., Widder M. dr., és brigler M.-t. A felügyelő bizottság Ferenczy Elek dr., Widder Henrik, Marmorstein J., Fuchs E. dr., és Stark H. Az ezután megtartott igazgatósági értekezleten igazgatósági elnöknek Weinberger Nátán nagybirtokost, alelnöknek pedig Glück S. dr.-t, könyvelőnek Brünn Mórt, pénztárosnak Widder J.-t választották.

(**Tüzek.**) Sárospatakon, irja alkalmi tudósitónk, folyó hó 23 án, éjjel 12 óra utan, a Bodrogparton épült izr. kántor-lak kigyuladván, a tűz, dacára a csendes időnek, a papi lakba és a közelében levő templomba is csakhamar belekapott és elhamvasztotta. Az épületek biztositva voltak ugyan, de, különösen a templom, oly csekély összegre, hogy a kártérités az újjáépitkezéssel járó költségeknek csak egy kis hányadrészét fogja födözni. — Vámos-Ujfaluban pedig e hó 24-én éjjel özvegy *Ambruskó* Károlyné szép lakóházát és a padon volt takarmányát emésztette föl a tűz. Hogy a sűrűn egymás mellé épült házak közül több le nem égett: levelezónk *Sípos* Bertalan községi biró érdeméül rójja föl, aki többed magával a tűz tovaterjedését megakadályozta. A leégett ház biztositva volt.

(**Vadkan helyett ökröt lőtt.**) A hegyközi falubeliek emberemlékezet óta nevezetes lesipuskások hírében állanak és bizony lehúzzák ökigyelmék akár tilos, akár nem, az őzet és a vaddisznót. Vilyban történt e napokban, hogy a csősz-koma kora hajnalban disznóra lesett. A jáger a disznólesnek minden kellemes és érdekes izgalmait átélte, mert a kivánt irányból, a sötét sűrűségből, nagy zajjal törtetett feléje az a nagy fekete állat, amit ő óriás vadkannak képzelt és fegyverének mindkét töltését belelőtte. Óriási bődület volt a válasz és következett a vadász-lesnek bizony nem éppen a legkellemesbb része, mert a csősz-koma *Sch.* vilyi birtokosnak elbarangolt barna ökrét lőtte meg vadkan helyett.

(**Korcsmai verekedés.**) A b.-olaszii és a b.-zsadányi legények, mint a kinaiak és a japánok, már régibb idő óta farkas szemmel néztek egymásra. E napokban végre iszonyatos dühvel, éppen úgy, mint tették a kínaiak és a japánok, összetűztek, csak avval a különbséggel, hogy itt a harcnak vérpirosra festett színtere nem a Sárga tenger, hanem az *Izrael* sárga korcsmája volt. Illetőségük szerint két pártra szakadt a két falu legénysége. Az üvegek, székek, tégladarabok repültek az egyik részről, mire a másik rész élesre fent késekkel támadott. Közbelépésről szó sem lehetett. A bíró próbálta ugyan, de csakhamar menekülnie kellett. — A vérontásos verekedésnek csak akkor szakadt vége, mikor már

Maticza János és Felházi András vezérek széthasogatott arccal, bevert fejjel, félholtan maradtak a csatatéren. A sebesűlteket lepedőkben szállitották lakásaikra s habár gyors orvosi kezelés alá kerültek, életbenmaradásukhoz alig van remény. A tokaji kir. járásbíróság lesz hivatva arra, s már teszi is, hogy a duhaj legényeket móresre tanítsa.

(**Tarczalon az országosvásár**) nem mint szokott október 2-án, hanem az idén kivételesen okt. *harmadikán fog megtartatni*. —

(**Névmagyarositás.**) A belügyi kír. minister megengedte, hogy *Lichtig* Fülöp erdő-bényei lalos vezetéknevét »*Ligeti*«-re átváltoztathassa. —

(Időjóslat szeptember 30-ára :) *Szeles, —hűvös, — helyenként csapadék.*

(Egy jó magaviseletü) 12—15 éves fiu tanulóul felvétetik a „Zemplén« könyvnyomtató műintézetében.

Irodalom.

Ujságolvasóknak. Az őszi és téli idő beálltával minden magyar család előfizet valamelyik fővárosi napilapra, hogy szabad idejét hasznos és tanulságos szórakozással tölthesse el. Azonban a lap megválasztása vajmi ritkan történik célirányosan. És ez nem is csoda, ha figyelembe veszszük, hogy a fővárosban 21 napilap jelenik meg, melyek közül a legjobbat kiválasztani még a szakembernek is nehezére esik. Azért jó szolgálatot vélünk a nagyközönségnek tenni, midőn az előfizetendő lap óvatos megválasztására figyelmeztetjük. Egy jó lap főkellékei: Részletes, előitélettől független tárgyalása az összes napi eseményeknek, alapos tájékozottság minden irányban, feltétlen megbizhatóság, a szabadeszmék és szabadelvü irány egyenes és nyilt támogatása stb. Mint oly lapot, mely mind e kellékeknek teljesen megfelel, ajánlhatjuk a Fenyvessy Ferenc dr. országos képviselő főszerkesztése alatt megjelenő Magyar Ujság politikai és közgazdasági napilapot (Kiadóhivatal Budapest IV. Granátos-utca 1.) — Ez a lap, mely naponként legalább 16 oldalon jelenik meg, amellett, hogy beltartalmára nézve minden igényeknek megfelel, még rendkivüli kedvezményekben is részesiti előfizetőit. Ugyanis minden előfizető ingyen kap annyi kötet kitünő regényt a hány hóra tényleg előfizetett; ingyen kap egy diszesen illusztrált havi folyóiratot és minden fél és egész éves előfizető játszik a lap sorsjegyeire, melyeknek évi főnyereményei 7 millió ftot képviselnek. — Nem csekély előnye még e lapnak, hogy az előszoroltak dacára a legolcsóbb valamennyi fővárosi napilap között, amennyiben előfizetése egy évre 12 ft, félévre 6 ft, negyedévre 3 ft, egy hóra 1 ft.

A „**Vasárnapi Ujság**« szeptember 23-iki száma 39 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Az őszi hadgyakorlatok« (Képekkel: 1. A katonaság átvonulása a Nagy-Maros és Visegrád közt vert hajóhidon a király előtt. Jantyik Mátyás rajza. 2. A hajóhid Visegrád és Nagy-Maros közt. 3. Katonai csapatok a király körül a nagy marosi parton. Pillanatnyi fénykép után.) — „A gyermek alszik.« Költemény. — „A király és unokái.« (Képpel.) — „A Gerjénes kincse.« Elbeszélés. Irta Györkönyi Károly. — »A nemzetközi közegészségi és demografiai kongresszus.« (A kongresszus 32 külföldi tagjának arcképével.) — „Régi hadgyakorlatok.« — „Pulszky Ferenc.« (Arcképpel.) — »A király Balassa-Gyarmaton. — (Képpel: A király megérkezése a balassa-gyarmati vármegyeházhoz. Cserna Károly rajza.) — „Erdélyi János emléktáblájának leleplezése.« Farkas Emődtől. (Képpel: Erdélyi János szülőháza Kis-Kaposon.) — Irodalom és müvészet, Közintézetek és egyesületek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes rovatok. A »Vasárnapi Ujság előfizetése negyedévre 2 ft, a „Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap« a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 ft 20 kr.

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kutfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irta: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisitottam,
hamisat nem igazitottam.«
Tinódi.

(Folytatás.)

Ebben ugyanis olvassuk: *Mennyi milostben teremteve Eleve miv isemucut Adamut. Elev* szó ugyanaz, ami az osztják *jelem* vagy *jielemi*; a finnben pedig *ilm*. Az *ilm* finn szó eget, levegő-eget, megszemélyesitve pedig *istent* jelent. A régi magyarok tehát a legfelsőbb lényt *Elev* vagy *Elevenek* mondták. Az *isten* szó a török nyelvből jött át közhasználatba.[128]) Már az a tény, hogy a török nyelvből van átvéve, illetve abból honosodott meg nálunk, bizonyitó arra, hogy az *isten* szó ujabb keletü; mert őseink érintkezése a török népekkel sokkal közelebb fekszik hozzánk időre nézve, mint a finn s a vele való rokon népek és ősink egymás közt való érintkezése.

Ugyancsak a Halotti beszédben van irva: *vimadjuk, vimádjamuk, vimadjonok*. Ez összetett szó; és pedig *vim* és *áldani* szóból van összetéve.[129]) Itt megint kisegit bennünk a megértelmezésre nézve e rokon nyelv egyik faja. A cseremisz nyelvben *jum-uldomas* annyit jelent, mint imádság.[130]) A magyarban is meg van az uldomas *áldomás* alakban. A *jum* szó, mely megfelel a finn *jumala* isten szónak, ugyanaz, ami a magyar *vim*.[131])

Az áldomás szó sokkalta ismertebb, semhogy kétség is férne hozzá. De van áldomás szóval kapcsolatban egy tényked és: az *áldomás-ivás*, az *Ukkon-pohár* kiüritése, mely őseink hitbeli életére vet világot.

[128]) Hunfalvy, Id. m. 240—241. lap.
[129]) U. o. 242. lap.
[130]) Budenz József: Erdei és Hegyi Cseremisz szótár.
[131]) Hunfalvy, Id. m. 242 lap.

Kétségtelenül pogány eleink szokása. Hiszen ha más nemzetek mythologiájában keressün vagy ehez hasonló tényked st, azt a más népek *pogány* szokásai között megtaláljuk.

Igy a magyarral rokon finn nép, pogány őskorában, áldozott *Ukko* poharából a tavaszi vetés jól sikerülte után.[132]) A pogány germánoknál is akadunk — jóllehet őseink ezekkel nem érintkeztek — némi nyomára e pohár-üritésnek.[133])

És csodálatos! Egyetlenegy pogány szokás annyira be nem véződött az utódok cselekvésmódjába, tettei közé, mint ez a szokás. Nemcsak a régen multban akadunk nyomára ennek nálunk avult papir avult betüi között, hanem közel hozzánk is. És — különös játéka a sorsnak — a legrégibb nyom erre nézve a *Tokaj-Hegyaljáról* való. Az irás jelenleg az Akadémia birtokában van s 1596-ban van keltezve.

Talán jó szolgálatot teszek vele, e helyen, ha egész terjedelmében *Hunfalvy* Pál nyomán, ide iktatom:

Én Rátkai fő biró Ivó Tamás, esküt biró társam Beni Pál, az több eskütt polgárok Sörtés János (következik 8 név), közönséges személyek Benkő Antal (következik 15 név) adjuk minden rendbeli embereknek tudtára, az kiknek illik, az kik az mi pöcsétes levelünket látják, olvassák és hallgatják. Jövének mi elönkben áldomás-innia egy szőlő örökség felől, azt mi polgártársunk Pócsay András és Ballay Veres András. Ez Pócsay András senki sem készerétvén mü előttünk az ő élő nyelvével, szabad akaratja szerint ilyen vallást tőn: »Adtam én egy szőlő örökséget Vörös Andrásnak örök áron, ugy mint kétszáz hetven öt magyar forinton. Adott is még hozzá Vörös András cserében egy vasas szekeret, három lovat, két ökröt, egy szalonnát. Melly szőlő vagyon az rátkai földön helyeztetvén, azon az hegyen, az mellyet Rátkai hegynek hivnak. Szomszédja délről Mészáros Márton szőleje; fel szélről mellettö az szekér-út az Kállay szőlöhöz; az föliben az Kállay szőlő. Én Pócsay András adtam ezt Vörös Andrásnak örök áron, hogy birja fiuról-fiura meghihatatlanképen; én felelek mind magam, feleségem, gyermekim és minden atyámfiai felől, hogy ebben az örökségben Vörös András sem ö magát, sem feleségét, sem gyermekit és ő neki semmi maradékát nekem semmi maradékom meg nem háborgatja. Én nekem mind egy fillérig megadta az árát Vörös András.

Mü eskütt birák és polgárok ez két félnek egyenlő akaratját megértöttük volna ez szőlőnek eladásából és megvételéből, mü ennek áldomását ivók. Ukkon poharát mutatta föl Kis András; ennek ellenzője senki nem volt. Adtak áldomásban just 275 pd 9. Két részét Vörös András adta meg, harmadát Pócsay András. Az mü Hegyalja-törvényünk és szokásunk ezt tartja: hogy ha valaki ez szőlő örökségben meg akarnája Vörös András avagy az ő maradékát háborgatni: addig az szőlőhöz ne felelhessen az fölpörös, mig az szőlőt meg nem becsölik. Annak az böcsit tegye le az fölpörös mind egy pénzig: melly pénzt vegyen föl az alpörős és oltalmazza az ő igazságát vele, az fölpörös költsön az ő maga erszényéből.

Adjuk mi ennek nagyobb bizonyságára Vörös Andrásnak és ő neki minden maradékának az mi falunknak pöcsétivel megpöcsétöltetett levelünket. Actum Ratka 17. Martij. Anno 1596.

A *Hegyalján*, névszerint *Tállyán* hogy az áldomás-ivás, illetve az *Ukkon-pohár* felmutatása szokásos volt, nemcsak a fennebb idezett oklevél bizonyitja, hanem ezen kivül még több, ugyancsak a régi korból való irás. Igy egy 1612. év, márchó 12-én *Tállyán* kelt levél szerint egy ültetés szőlő elcserélésének áldomás-ivása alkalmával az Ukkon-pohár felmutatója *István* diák volt;[134]) az ugyancsak *Tállyán* 1623, december 28-án kelt levél szerint ezen pohár felmutató *Liszkai* Kantuk János volt,[135]) aki ugyanilyen minőségben 1624, május 23-án is szerepel.[136])

E szokás nyomára ezen helységben ráakadunk még 1660. év december 13-án is. Ezen irat szerint az *Ukkon-pohár-mutató Pávaj* Tamás volt.[137])

Ezekből a fennebb elősorolt levelekből látjuk, hogy — mert irásos bizonyitóink csak ezidőről vannak — 1596-tól 1660-ig az Ukkon-pohár ivás *„régi törvény és élő szokás szerint“* való tényked s volt, amely az adás-vevés szerződés megkötéséhez okvetetlenül szükséges volt.

[132]) Kalevola, II. runó.
[133]) Grimm J.: Mythol. Vorr. XXVIII.
[134]) Hunfalvy: Id. m. 244 lap.
[135]) U. o.
[136]) U. o
[137]) U. o.

(Folytatjuk.)

HUMOR.

— Szomoruan vig őtletek és jelenetek a tanitói élet köréből. —

Hatalmas, nagy emberek áradozva dicsérik a tanitói hivatás dicső és magasztos voltát; ámde azért mindnyájan mód fölött örülnek annak, hogy — nem tanitóknak születtek. —

*

»A tudósok mind szegények« — mondja halhatatlan költönk, Petőfi Sándor. — Ha ez a tétel forditva is állna, akkor mi tanitók mindannyian nagy tudosok volnánk. —

*

Pesszi Miksa és *Opti* Miksa beszélgetnek.

P. M. Ugyan pajtás, tudod e mit jelent a pálca a tanitó cimerében?

O. M. Már hogyne tudnám! Hogy azzal veri a gyerekeket.

P. M. Óh dehogy azt, hanem inkább hogy ő van megverve. *Pdg.*

Kifogás.

Fiatal férj: Maga azt mondta, hogy a feleségem atyja meghalt, pedig a fogházban van.

Házasságközvetitő: Ugyan kérem, hát élet az?

——

Vármegyei Hivatalos Rész.

Másolat

Magy. kir. belügyminister. 74807. sz. V—6. *Körrendelet* valamennyi törvényhatóságnak. — Több eset fordult elő, hogy a m. k. postahivataloknál feladni szándékolt és belföldre vagy Ausztriába szóló fegyverküldeményekre nézve az illető feladók fegyverszállitási engedélyért folyamodtak. — Tudomás és alkalmazkodás, illetve további megfelelő eljárás végett ezennel értesitem a törvényhatóságot, hogy a belföldre és Ausztriába szóló fegyverküldeményekre nézve fegyverszállitási engedély egyáltalán nem szükséges. — Megjegyzem, miszerint a kereskedelemügyi m. k. minister urat egyidejüleg megkerestem, hogy a m. k. postahivatalokat e részben megfelelő eljárásra utasitsa. — Budapesten, 1894. évi szept. hó 11.

Hieronymyi.

17606. sz. *T. Zemplén-vármegye al-spánjától.*

A 10 járási főszolgabirónak.

Ne terheltessék járása községeiben a lehető tegterjedtebb módon közhirré tenni, hogy a magy. kir. kassai 5. honvédhuszár ezred pótlovazó bizottsága által folyo évi *október hó 5-én délelött 9 órakor Töke Terebesen* a kaszinó mellett *katonai lóvásár fog tartatni.*

S.-A.-Ujhely, 1894, szeptember 17-én.

Matolai Etele, alispán.

——

18294. sz. *Zemplén-vármegye alispánjától.*

A közönség tájékoztatása céljából a vmegye hivatalos lapjában közzététetik.

S.-a.-Ujhely, szept. 25. 1894.

Matolai Etele, alispán.

——

18076. sz. *T. Zemplén-vármegye alispánjától,*

A 10 járási főszolgabirónak.

A nm. földmivelésügyi miniszterium folyó évi 54004. szám alatt kelt intézvénye folytán a legszélesebb körben leendő közhiré tétel czéljából értesitem tekintetes főszolgabiró urat, hogy e vármegye területéről a hasitott körmű állatokba Csehországba való bevitele, a csehorszagi cs. kir. helytartóság folyó évi augusztus hó 31-én 123241. számu hrrdetményével meg lett tiltva.

S.-A.-Ujhely, 1894, szeptember 29-én.

Matolai Etele, alispán.

——

16370 sz. *Zemplén-vármegye alispánjától.*

A nmélt. m. kir. pénzügyminister 60647/1/4 sz. intézvénye a szeszadónak a fogyasztási terület részére való biztositásáról szóló 1894 évi XV. t. c. végrehajtása tárgyában.

Hirdetmény.

(Folytatás és vége.)

II. §.

Ha adóval nem terhelt égetett szeszes folyadék 1. litert meghaladó mennyiségben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Hercegovina határától a magyar korona országainak belseje felé tiltott uton (6. §.) találtatik, ez esetben a küldemény, tekintet nélkül arra, hogy átutaló jegygyel fedezve van-e vagy nincs tartályaival együtt elkobzás alá esik. — Ugyanezen büntetés alkalmazandó abban az esetben is, ha ilyen küldemény a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vagy Bosznia és Hercegovina határától legfölebb 15 kilométernyi távolságon belül megengedett szárazföldi vagy vizi utakon avagy vasutakon, illetőleg gőzhajókon ugyan, de átútaló jegy nélkül oly időben foglaltatik le, a mely időben a küldemény átutaló jegygyel már ellátva kellene, hogy legyen, és a fenforgó körülményekből ki nem tünik, vagy hitelesen nem igazoltatik, hogy a küldemény a magyar korona országainak területén levő valamely helyről szállittatik. — Hogy ha a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, vagy Bosznia és Hercegovina határától legfölebb 15 kilométernyi távolságban megengedett szárazföldi vagy vizi utakon, avagy vasutakon illetőleg gőzhajókon ilyen égetett szeszes folyadékot 1. litert meghaladó mennyiségben tartalmazó küldemény átutaló jegygyel fedezve találtatik ugyan, azonban ez utóbbi a küldeménynyel meg nem egyezik, ez esetben az alkoholmennyiségben mulatkozó különbözet után, a mennyiben a különbözet 5%-et meghalad, a küldemény birtokosa minden liter alkohol után 50 krajcár pénzbüntetéssel büntetendő. — A pénzbüntetés biztositására a küldemény tartályaival együtt zálogul szolgál és ezen törvényes zálogjog magánjogi cimből eredő minden kövtelést megelöz.

12. §.

2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetésnek van helye, ha a 10. és 11 §-okban felsorolt eseteknek kivül a törvény vagy az annak végrehajtása iránt kiadandó utasitás valamely rendelkezése megszegetik, különösen pedig: 1. ha a 3. §. rendelkezése szerint az ugyanott meghatározott nemü küldeményekre nézve teljesitendő bejelentés megtétele elmulasztatik; 2. ha a bejelentésben más mint, a 10. §. 1. pontjában emlitett valótlanság foglaltatik; 3. ha az átutaló jegy és az eléállitott küldemény között más, mint a

10. §. 3. pontjában emlitett eltérés találtatik; 4. ha a küldeménynek a leadási állomásra való beérkezéséről a 7. §. szerint a vasutak és gözhajozási vállalatok részéről leendő bejelentés elmulasztatik; 5. ha az égetett szeszes folyadékoknak ezen törvény 3. 4. és 5. §-ai szerint hivatalosan utalt küldeményeire hivatalos zár alkalmaztatik és ezen hivatalos zár megsértetik.

——

849/IV. 1894. sz. *A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabirájától.*

Körözvény.

S.-A.-Ujhelyben f. év szept. 16-án egy acélszürke. 8 hónapos kan, dogg-kutya elveszett.

Felhivatnak a községek bir ói a nyomozás és eredmény esetén jelentéstételre.

S.-A.-Ujhely, 1894, szept. 25.

Br. Gaizler, szolgabiró.

——

2145. ki. *A gálszécsi járás főszolgabirájától.*

Körözvény.

Közhirré teszem, hogy Mihály András hoóri lakos f. évi szept. 20. óta egy 9-10 éves körüli, pej, tüzött-szőrü gazdátlan kanca lovat tart magánál.

Gálszécs, 1894. szept. 24.

Somossy szolgabiró.

——

Nyilt-tér*)

Nyilatkozat.

Alólirott egy közszájon forgó hirrel szemben kijelentem, hogy tőlem 500 forintot sem kártyán, sem más szerencsejátékban soha senki sem nyert. Aki pedig mégis azt állitja, hogy én 500 frtot kártyán veszitettem: egy aljas rágalmazónak tartom.

S.-A.-Ujhely, 1894. szept. 28.

Matirkó János.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőségnt a *Szerk.*

A szerkesztő póstája.

W. M. urnak — *Mád.* Az ügy iránt való szives érdeklődéséért köszönet. Közleményének egy pontját arra alkalmas helyen, mint észre veszi, fölhasználtuk. A küldeménynek többi része, azok után, a miket főispánunk őméltósága a vármegyei közgyülést megnyitó beszédében, a Bizottság szine előtt, szept. 28-án mondott, mint mai számunkból szintén észre veheti, tárgytalanná vált. —

A „Kelet" t. szerkesztőségének. Jubiláris számunkra célzó gyöngéd figyelmeért fogadja legszebb köszönetünket.

B. Barna úrnak — *Bpest.* Frisebb fotográfiát kérünk.

F. A. urnak — *K.-Várda.* A küldött képről lehetetlen másolatot készittetni.

M. E. ar. urnak — *Homonna*, Igazán sajnáljuk, hogy expresszusa erről a számunkról lekésett. Szives ajánlatát köszönettel veszszük és sietünk elfogadni.

Sátoralja-Ujhelyi piac. 1894. szept. 27.

	I. o. ft	I. o. kr	II. o. ft	II. o. kr		I. o. ft	I. o. kr	II. o. ft	II. o. kr
16 gr. zsemlye	—	2	—	—	Paszuly 100 »	6	05	—	—
klgrammonkint					» 1 »	—	7	—	6
Abajdóc-kenyér	—	7	—	—	Aszaltszilva 100 l.	—	—	—	—
Rozs-kenyér	—	8	—	—	» 1 »	—	14	—	12
Marhahús	—	52	—	48	Őrlött dara 100 »	—	—	—	—
Borjuhús	—	56	—	—	» 1 »	—	18	—	14
Bárányhús	—	40	—	—	Tatárka 100 liter	—	—	—	—
Sertéshús	—	52	—	56	» 1 »	—	20	—	16
Szalonna	—	60	—	—	Burgonya 100 liter	2	00	1	80
Pátens gyertya	—	56	—	—	**Életnemüek:**				
Öntött gyertya	—	52	—	—	Buza 1 mmázsa	5	70	5	60
Szappan	—	28	—	—	Kétszeres 1 mm.	—	—	—	—
Egy tojás	—	2	—	—	Rozs 1 mmázsa	4	50	4	40
» kiló mák	—	40	—	36	Malátaárpa 1 mm.	—	—	—	—
» » vaj	—	90	—	80	Árpa 1 mm.	5	60	5	50
Sertészsir	—	70	—	64	Zab 1 mm.	4	90	4	80
Liszt 100 kiló	13	20	—	—	Kása 1 mm.	9	—	—	—
» 1 »	—	15	—	—	Kukoricza 1 mm.	6	—	5	80
Borsó 100 kiló	18	—	16	—	Spiritusz 1 liter	1	—	—	80
» 1 »	—	20	—	18	» á 100 Tralles°	—	90	—	70
Lencse 100 »	12	—	8	—					
» 1 »	—	14	—	10					

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: **Ehlert Gyula.**

HIRDETÉSEK.

1465. p. szám. 1894.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a varannói kir. járásbiróság 1253/p. 94. szám végzése által Weisz Ignáe homonnai lakos végrehajtató javára Marek Vencel bécsi lakos s mogyoróskai földbirtokos ellen 211 frt 9 kr. tőke, ennek 1894. évi április hó 1. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 47 frt 89 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1245 frtra becsült lovak, több rendbeli szobabutorok, igás szekerek, kocsik, s a végrehajtási jegyzőkönyvben összeirt egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az 1465/94. p. számu kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Mogyoróskán az alperes lakásán leendő eszközlésére **1894. évi október hó 12-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényczikk 107. szakasza értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Varannón, 1894. évi szeptember hó 27. napján.

Sztankó László,
kir. bir. végrehajtó.

983/p. 1894. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtò az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a sztropkói kir. járásbiróság 1893. évi 1100/polg. számu végzése következtében Dr. Rosenberg Theofil eperjesi ügyvéd által képviselt Blumwe C. és társa brombergi czég javára Jakobs J. és Strasser József ellen 11184 márka s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1500 frtra becsült gőzfürészhez tartozó gépalkatrészekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sztropkói kir. jbiróság 490/1894. sz. végzése folytán 11184 márka tőkekövetelés, ennek 1893. évi julius hó 20. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 100 frt 20 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig a helyszinén Felső-Setnyicze községben leendő eszközlésére **1894. évi október hó 19-ik napjának délelőtti 9** órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tvczikk 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Sztropkón, 1894. évi szeptember hó 18. napján.

Bodnár Jenő. kik. végrehajtó.

Eladok fajtiszta:

1. Plymauth-Rock **csirkéket,**
2. Pekingi **kacsákat,**
3. Emdeni **ludakat,**
4. Poland China **malaczokat,**
5. Két éves fa **ojtványokat.**

Árak jutányosan, alku szerint.

Molnárné Rácz Janka,
S.-Patak.

Haszonbérbe adó

f. évi okt. hó 1-étől néhai Barna Reviczky Mária örök. tulajdonát képező a kozmai mintegy 200 holdas nemesi birtok, a bevetve levő őszi vetéssel. Értekezhetni Spilenberg József gálszécsi lakos ügyvédnél.

HIRDETMÉNY!

1000 résztvevőből egyenkint 100 frt befizetendő összeggel közös tőzsdei spekulatiók keresztülvitelére egy társaság állittatik össze.

Ily módon egy 100,000 frtnyi tőke hozatik össze, melylyel a jelenlegi kedvező tőzsdei helyzetnél nagy eredményeket lehet elérni a nélkül, hogy, mint a kis tőkénél, a tőzsdei áramlatok veszélyének ki lenne téve.

A betét jótálláson kivül még 5%-kal kamatozik.

Alulirott bankház által keresztülvitt operatiókról a résztvevők, közvetlenül a kivitel után egyidejüleg fognak értesittetni, az elért nyereség pedig havonta elszámoltatik és kifizettetik.

Belépési nyilatkozatok

Kanitz M. E. bankházához Budapesten
Kis hid-utca 8. (**alapittatott 1865-ben**)

intézendők, melyhez **10 frt** melléklendő, mely után az eredeti okmány **90 frt** utánvétellel küldetik el.

Kik ezen consortiumba, a részesedés csekély volta miatt, nem akarnak belépni, saját nagyobb spekulatióinak keresztülvitelére fentnevezett bankháznál, külön számlát nyittathatnak maguknak, és azon előnyben részesülnek, hogy a consortium szakszerüen keresztülvitt operatióiból, saját javukra fordithatò tájékozást merithetnek.

Különös figyelembe veendő és csakis ezen

Tokaj város BEJEGYZETT VÉDJEGYGYEL ***czimerével***

ellátott **valódi**

„TOKAJI COGNAC"-ot

tessék kérni, melynek egyedüli gyártója

cakis a Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNAC-GYÁR

mely a magas m. kir. kereskedelmi Miniszterium ellenőrzése alatt áll,

mert „Tokaji Cognac" név alatt

nem is Tokajban gyártott értéktelen utánzatok

hozattak forgalomba.

Kapható: Minden nagyobb füszer- és csemege kereskedésben, gyógyszertárakban, továbbá minden jobb vendéglő és kávéházban.

KITÜNTETÉSEINK:

A magas m. kir. Miniszterium gyárunkat állami kedvezményben részesiti,

Arany érmek: Páris, Bordeaux Nizza, Brüssel, Haaga, London. Berlin és Chicagó kiállitásaitól.

Diszoklevél mint legmagasabb elismerés:

A bécsi 1894. évi nemzetközi kiállitástól.

Szagtalan és nyomban száradó

Ca 10 □ Mtr. 1 Ko **1 frt 50 kr.**

Franz Christoph Gesetzlich 30. November 1874 F. C. Fabrikmarke Prag-Berlin

Csak 1/2 s 1 kilós üvegekben fekete képpel és védjegygyel

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtattassanak, mivel a **kellemetlen szag** és a lassú, ragadós száradás, **mely** az olajfestéknek és az olajtakknak sajátja, **elkerültetik.** Emellett a használata olyan egyszerü, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygyal feltörülhető, anélkül hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt,

sárgasbarnát és **mahagonibarnát,** mely akár csak az olaj festék födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy uj pallóra **Teljesen betöd minden foltot, korabbi mázolást** stb; van azután

tiszta fénymás (szinezetlen)

uj pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékkel mar bemázolt egészen uj pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög mtr. (két középnagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9½ márka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék tőli vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint **250 éve letező gyártmányt** sokfelé **utánozzák** és hamisitják, sokkal resszabb, s gyakran a célnak meg nem feletö minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Prága, K. Berlin.

Valódi minőségben csakis **Malártsik György** füszer- és vegyes kereskedésében kapható S.-A.-Ujhelyt.

Eperjes-bártfai vasut.

MENETREND.

Érvényes 1894. október 1-től.

Klm.	Menetárak krban I.	II.	III. osztály	Állomások		Vegyes vonat 14	18 I—III. osztály
				Budapest	indul	7·20	7·30
				Kassa	„	6·18	4·00
				Orló	„	—	—
	Eperjesről			Eperjes	„	7·31	5·11
5	30	15	10	Sebes-Kellemes	„	7·41	5·21
8	40	22	15	Alsó-Sebes	„	7·49	5·29
12	50	40	25	Kapi	„	8·00	5·41
14	50	40	25	Fulyán	„	8·06	5·46
17	50	40	25	Töltszék	„	8·14	5·53
19	50	40	25	Deméte	„	8·19	5·51
25	120	80	50	Raszlovicza	érk.	8·34	6.14
					indul	8.40	6·25
29	120	80	50	Osuko	„	8.53	6·30
34	150	120	75	Hertnek	„	9·14	6·35
40	150	120	75	Klyusó	„	9·35	7·16
45	150	120	75	Bártfa	érkezik	9·46	7·27

Klm.	Menetárak krban I.	II.	III. osztály	Állomások		Vegyes vonat † 11	13	17 I—III. osztály
	Bártfáról			Bártfa	indul	4·38	8·38	6·17
5	30	15	10	Klyusó	„	4·54	8·52	6·31
11	40	22	15	Hertnek	„	5·21	9·15	6·54
17	50	40	25	Osukó	„	5·39	9·31	7·10
20	120	80	50	Raszlavicza	érk.	5·48	9·39	7·18
					indul	5·58	9·49	7·28
27	120	80	50	Deméte	„	6·16	10·04	7·43
28	120	80	50	Töltszék	„	6·22	10·08	7·47
31	150	120	75	Fulyán	„	6·31	10·15	7·54
33	150	120	75	Kapi	„	6·38	10·20	7·59
38	150	120	75	Alsó-Sebes	„	6.52	10·32	8·11
41	150	120	75	Sebes-Kellemes	„	7·01	10·39	8·18
45	150	120	75	Eperjes	érkezik	7·14	10·50	8·29
				Orló	„	9·10	—	—
				Kassa	„	—	12·15	10·14
				Budapest	„	—	9·05	8·10

Jegyzet. A †-tel megjelölt 11. sz. vonat csupán hétfőn közlekedik.

Szölőojtványok és Amerikai szőlővesszők eladása!

A 30 holdnál nagyobb területü „**Sándortelep Ujvidéken**“ f. évi November havában **Ripária, Portalis, Solonis** és **Jacquez** alanyokra készült.

500,000 darab **fás ojtványaiból** a **tökéletesen összeforrt** példányokat, jutányos árak mellett eladásra bocsátja.

Ez idén a **legjobb bel-** és **külföldi bor** és **csemegeszöllő-fajokból** 420 fajnál **több** került **ojtás alá** és alólirott teleptulajdonos kívánatra bővebb magyarázatokkal ellátott részletes árjegyzéket, a t. cz. érdeklődőknek **ingyen** és **bérmentve** szivesen átküldi.

A telep **zöldojtásokkal** is szolgálhat, nem különben, mind **ojtási célokra**, mind pedig **iskoláztatásra** alkalmas, **amerikai alanyokkal, Ripária Sauvage, Portalis, Solonis** és a **Rupestris különféle válfajaiból**, mind sima, mind pedig gyökeres vesszőkkel **nagyobb** mennyiségekben, végre a már hordképes ojtványokból, az **ojtógalyak** is eladásra kerülnek.

Adamovich Sándor
Ujvidéken.

9—10

Értesités.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy S.-A.-Ujhelyben letelepedtem s kizárólag

zongora hangolással és javitással

foglalkozom, ezen a térren több évi tapasztalatom folytán a legnagyobb tökélyre vittem s szakképzettségemről bárkinek számtalan s kitünő elösmerő bizonyitványokkal szolgálhatok.

Előjegyzéseket szivességből **Lővy Adolf** zeneműkereskedő ur is elvállal.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget szükség esetén hozzá-fordulni, ki minden tekintetben szivesen ad felvilágositást.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

PALÁNYI JÓZSEF.

Fajtisztaságért jótállással

Kosinszky Viktor tarczali m. kir. vinczellériskolai igazgatónál

Riparia portalis vesszők kaphatók.

1000 db. I-ső osztályu 6 mm. vastag vessző ára 20 frt.
„ II-od „ 4—6 mm. „ „ „ 14 frt.
„ III-ad „ 3—4 mm. „ „ „ 8 frt.
„ gyökeres vessző ára . . . . 40 frt.

Csomagolásért és vasutra feladásért 1000 vessző után 6 frt számittatik. A megrendelésekhez előlegül az összegnek fele csatolandó.

5—2

7640. 1894. polg. szám.

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék közhirréteszi, hogy a kelecsenyi köztemető kibővitéséhez szükséges s a kelecsenyi 19. számu telekjegyzőkönyvben 13. hr. szám a. ingatlanból 400 □ öl terület kisajátitása iránt a kártalanitási eljárás megindittatott, s annak megkezdésére határ napul **1894. évi október 11-ik** napjának d. e. 9 órája Kelecseny község házához kitüzetik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik a kártalanitási eljárás folyamán igényt támasztanak, ebbeli igényeiket fenti határnapig jelentsék be, minthogy különben a kártalanitás fölött azok tekintetbe vétele nélkül fog érdemleges határozat hozatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben. a kir. törvényszéknek 1894. évi augusztus 25-én tartott üléséből.

Képes Gyula, elnök. 3—3 **Kádas Andor,** jegyző.

Felhivás előfizetésre!

A

PESTI NAPLÓ

naponta kétszer megjelenő politikai napilapra.

A „Pesti Napló“ a legtartalmasabb és legszebben kiállitott napilap és emellett a legolcsóbb is.

Folyó évi október elsejétől kezdve a **reggeli és esti lappal együtt** — egyszerre küldve — **évenkint 14 frtért fizethetni elő.**

A Pesti Napló regénytárcája a legvonzóbb az egész világon, a szerkesztőség magához váltotta öt esztendőre.

Alphonse Daudet és Georges Ohnet

valamennyi megirandó regényeinek kizárólagos forditási jogát. Igy novemberben kezdi meg a közlesét **Georges Ohnet** legujabb regényének, melynek czime:

Régi harag.

Októberben közli **André Theurier** legujabb regényét, melyen a nagy francia elbeszélő most dolgozik és mely a **nizzai kozmopolita társasággal** foglalkozik. Január folyamán közli **Alphonse Daudet**-nak épp most készülő regényét, melynek tárgyát a világhirü költő a **saját ifjuságából** meritette. A **Pesti Napló** tárcarovatának rendes dolgozótarsai lettek:

Camille Flammarion,
François Coppée,
Jules Lemaitre,
Francisque Sareey,
Armand Sylvester.
Anatole Farance,
Emile Zola,
Catuelle Mendés,
Marcel Prévost,
Paul Bourget

urakat, a francia irodalom nagynevü jeleseit s ezenfelül a jövőre is felkeresik a **Pesti Napló** tárcarovatát kitünő dolgozataikkal **a magyar irodalom legkiválóbb elbeszélői.**

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

oly fényes meglepetés lesz, aminőt a világ semmiféle lapja sem nyujt olvasóinak. Csak annyit jelzünk előre, hogy az irodalmi és müvészeti remekek egész kincsháza fog karácsonyra a **Pesti Napló** előfizetőinek asztalára kerülni.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve vidékre:

Egész évre . . 14 frt — kr. | **Negyed évre . . 3 frt 50 kr.**
Fél évre . . . 7 frt — kr. | **Egy hónapra . . 1 frt 20 kr.**

Naponkint kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön a házhoz vagy postán küldve Budapesten és vidéken:

Egész évre . . 18 frt — kr. | **Negyed évre . . 4 frt 50 kr.**
Fél évre . . . 9 frt — kr. | **Egy hónapra . . 1 frt 60 kr.**

A Pesti Napló kiadóhivatala.
Budapest, Ferenciek-tere, Bazárépület.

Czimbalek és Harnicsár

vizvezetékek, központi fűtések, villamvilágitás és erő-átviteli berendezési vállalat

KASSÁN, (főutcza 127. szám.)

Elvállalunk

vizvezetékek

closetek

egyszerü és kettős müködésü

szivó- és nyomó

SZIVATYUK

csatornázások

központi göz-, viz- és légfütések

GŐZFÜRDŐK

és

fürdőszobák

továbbá

VILLAMOS VILÁGITÁS

és

erőviteli berendezéseket

gépgyárakban

malmokban

sör- és szeszgyárakban

fürész-telepeken

FÜRDŐKBEN

szállodákban

szinházakban

és

magánházakban stb.

TELEFONOK.

Készletben tartunk

a fent elősorolt munkához szükséges

ANYAGOKAT.

Műhelyünkben bármily javitásokat *gyorsan és jutányosan* teljesitünk.

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.,** orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A **Magyarország** politikai, közgazdasági és társadalmi tudósitásaival **az összes lapokat megelőzi**

A **Magyarországból** a közönség már kora reggel olvashatja az országgyülés targyalásait kimeritő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket. kimeritő tőzsdei tudósitásokat stb. stb.

A **Magyarország** eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az orszag függetlenségéért és önállóságáért és szembe száll **minden korrupcióval** és közéletünket minden visszaélléstől megtisztitani törekszik.

A **Magyarország** független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s igy állás ontját nyiltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A **Magyarország** ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s igy mint a nyilvánosság és a közérdek organuma **folytonosan fejlődve és megerősödve** áll jövőben is **a közönség szolgálatára.**

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Szerkesztőség:		Kiadóhivatal:
VIII. ker.,	Egész évre 14 frt — kr.	IV. ker.,
Fhg. Sándor-ut	Fél évre . . 7 frt — kr.	**Rostély-utcza**
2. sz.	Negyed évre . 3 frt 50 kr.	**2. sz.**
	Egy hónapra . 1 frt 20 kr.	

7—8

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. Egy kis palaczk ára 20 kr.

Mindenkor kapható:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Bükk tüzifát

25 cm nagyságban fürészelve vaggononkint 25 frt-ért, épugy bükkhasábfát á 45 frt-ért, valamint bükkfaszenet á 145 frt-ért Homonnaról szállit

GRUNNAU ARNOLD

fatermelő

Budapesten.

Szállitás Homonna-S.-A.-Ujhely 14 frt.

Megrendeléseknél 15 frt vaggononkint előlegül melléklendő.

BIZTOS

itás. — Egy elsőrangu életbiztositó intézet tevekeny

képviselő

ket keres, kiknek jelentékeny és tartós kereset biztositva volna.

Állandó ügynökségek átvételére hajlandó cégek kérelnek ajánlataikat a kellő referenciákkal ellátva „**Biztositás**“ jelige alatt beküldeni

ECKSTEIN BERNÁT

hirdetési irodájába Budapesten.

K. 6853. 1894.

Kőfejtési vállalati hirdetmény.

Nyiregyháza városa Tarczalon levő parlagszőllőjét bérbe adja oly vállalkozónak, aki kötelezi magát azt rendszeres bányafejtés utján kezelni és az abból kikerült követ a városnak előre megállapitott áron eladni, mi által a vállalkozónak üzemköltségei megtérülnek, az esetleg felmaradó kőkészlet vállalkozó tulajdonát képezendi, s azt tetszése szerint értékesitheti.

Vállalkozni kivánók zárt ajánlataikat 300 frt bánompénzzel ellátva **f. évi október 25-ig** a polgármesterhez adják be.

Bővebb értesités a polgármesteri és városi mérnöki hivatalban nyerhető.

Nyiregyházán, 1894. szept. 18.

Benes László,
polgármester.

1—2

Főraktár: Budapest, 1894. augusztus 1-től saját házban VI., Váczi-körút 57ª sz.

KÜHNE EDE

gazdasági gépgyár Mosonban, (alakult 1856-ban)

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerüségében felülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállitott árakon.

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL“ legujabb, legegyszerűbb sorvetőt.

Sack-féle ekék, két és többvasú ekék. Laacke-féle szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták. Konkolyozók. Kitünő szelelő magtár-rosta (33 frt), meglepő munkaképesség.

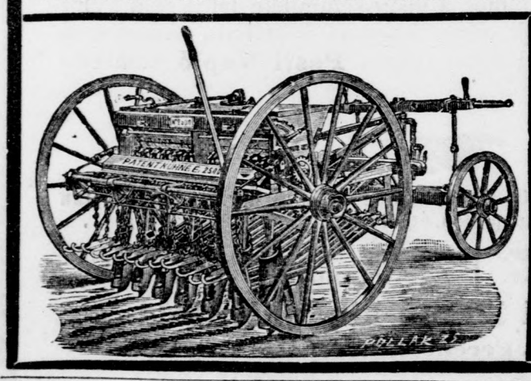

VENTZKY-féle FÜLLESZTŐK.

Szecska- és répavágók stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, 1894. augusztus 1-től saját ház VI., Váczi-körút 57ª

Legbiztosabb óvszer a kolera, hagymáz és egyébb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenités! Teljesen szagtalan!

Önmüködő tőzegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékek mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszékberendezések, kórházak, laktanyák iskolák, iparvállalatok szállodák stb. részére.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részvénytársaság.

Igazgatóság: **Budapest, IV., Városháza-tér 9.** (Harisbazár.)

Fertőtlenitő és szagtalanitó tőzegpor! Tőzegalom! Mindennemü tőzeggyártmány nagy raktára

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesitése. Városistisztitási és elfuvarzási vállalatok szervezése Műrtágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetésekkel eredeti bizonyitványokkal szivesen szolgál az igazgatóság.

Az orsz. közegészségügyi tanacs által tőbszörösen ajnálva.

S.-a.-Ujhely, nyomatott a »Zemplén« gyorssajtóján.